

**LESCHA DA
BAGHEGIAR DALLA
VISCHNAUNCA
DAD
ILANZ/GLION**

**(72.1 LESCHA DA BAGHEGIAR; LBAG)
DILS 18 DA SETTEMBER 2019**

Cuntegn

I. Determinaziuns generalas

Art. 1	Camp d'applicaziun ed intent	1
Art. 2	Collaboraziun regiunala	1
Art. 3	Politica funsila e politica da terren da baghegiar	1
Art. 4	Obligaziun da baghegiar	1
Art. 5	Basas	1
Art. 6	Promoziun	2
Art. 7	Contribuziuns alla sanaziun da baghetgs	2
Art. 8	Autoritad da baghegiar	3
Art. 9	Cumissiun da planisaziun	3
Art. 10	Uffeci da baghegiar	3
Art. 11	Cussegliaziun da baghegiar	3

II. Planisaziun directiva

Art. 12	Plan directiv communal, concepts e maletgs directivs	3
---------	--	---

III. Uorden fundamental

1. Disposiziuns generalas	4	
Art. 13	Cumpetenzas	4
2. Plan da zonas	4	
A. Disposiziuns generalas	4	
Art. 14	Determinaziuns	4
B. Zonas da baghegiar	6	
a) Moda da baghegiar tenor las reglas	6	
Art. 15	Principi, noziuns e modas da mesurar	6
Art. 16	Possess el sector dallas zonas da baghegiar	6
Art. 17	Schema da zonas	8
Art. 18	Cefra d'utilisaziun	8
Art. 19	Transferiment d'utilisaziun, sutparcellaziun	9
Art. 20	Scavaments ed emplenidas	9
Art. 21	Altezia totala (CIAC 5.1) ed altezia dalla fatschada (CIAC 5.2)	9
Art. 22	Lunghezia dil baghetg (CIAC 4)	10
Art. 23	Distanza dil cunfin e distanza dils baghetgs (CIAC 7)	11
Art. 24	Distanzas da vias	11
Art. 25	Dimensiuns tenor CIAC	12
b) Prescripziuns da zonas	13	
Art. 26	Zona dil marcau vegl	13
Art. 27	Zona centrala	13
Art. 28	Zona centrala quartier dil spital	14
Art. 29	Zona dil vitg	14
Art. 30	Zona d'engrondiment dil center dil vitg, zona d'engrondiment dil vitg	15
Art. 31	Zona da habitar	15
Art. 32	Zona da habitar mischedada	15
Art. 33	Zona da mistregn mischedada	15
Art. 34	Zona da mistregn	16
Art. 35	Zona da mistregn Grüneck vest	16
Art. 36	Zona d'industria e da mistregn	16

Art. 37	Zona da mistregn agro	17
Art. 38	Zona da deposit	17
Art. 39	Zona per baghetgs pigns e construcziuns annexas	17
Art. 40	Zona verda	17
C. Zonas da protecziun		17
Art. 41	Zona da tener liber	17
Art. 42	Zona da ruaus	18
Art. 43	Zona da loghens schetgs	18
D. Ulteriuras zonas		19
Art. 44	Zona da sport d'unviern	19
Art. 45	Zona per il menaschi da cavals	19
Art. 46	Zona da campadi	20
Art. 47	Zona per l'explotaziun da material	20
Art. 48	Zona per la gestiun da material	21
Art. 49	Zona per ina deponia da material	21
Art. 50	Zona da deponia	22
Art. 51	Zona da cumpostaziun	22
3. Plan general da formaziun (PGF)		22
A. Disposiziuns generalas		22
Art. 52	Determinaziun	22
B. Areal da formaziun ella zona da habitadi		23
Art. 53	Areal per la protecziun dil maletg dil liug	23
Art. 54	Curtins, curtins da plontas, secturs da piazzas e spazis exteriurs	24
Art. 55	Secturs da svilup	24
C. Areal da formaziun ella cuntrada		25
Art. 56	Scamond da construcziuns aultas	25
D. Objects da formaziun		25
Art. 57	Baghetgs e stabiliments protegi e protegi parzialmein, volumens da construcziun ch'ein da mantener	25
Art. 58	Objects natural e culturals protegi e digns da vegnir manteni	26
Art. 59	Quartiers da miezmiur e miezutschi protegi e digns da vegnir manteni	26
Art. 60	Lingias da baghegiar	27
E. Prescripziuns da formaziun		27
Art. 61	Obligaziun d'arcadas	27
4. Plan general d'avertura (PGA)		27
A. Disposiziuns generalas		27
Art. 62	Determinaziun	27
B. Implonts d'avertura		28
Art. 63	Disposiziuns generalas	28
Art. 64	Vias da rimnada e d'avertura	28
Art. 65	Vias agricolas e forestalas	28
Art. 66	Vias da velos, vias da pedunzs e sendas da viandar	29
Art. 67	Parcadis publics	29
Art. 68	Stabiliments da provediment e da dismesa	29
Art. 69	Stabiliments da sport e da temps liber	29
Art. 70	Loipas da cuorsa liunga	30
C. Effects giuridics dallas determinaziuns el PGA		30
Art. 71	Stabiliments da traffic	30
Art. 72	Loipas da cuorsa liunga	30
Art. 73	Conducts publics	30

5. Planisaziuns consecutivas	31
Art. 74 Planisaziun consecutiva	31
Art. 75 Divergenzas dalla moda da baghegiar tenor las reglas conformas alla zona	31
IV. Uorden d'avertura	32
1. Disposiziuns generalas	32
Art. 76 Leschas e reglaments d'avertura	32
Art. 77 Program d'avertura	32
Art. 78 Nums da vias e da casas	32
2. Projectaziun e lubientscha	33
Art. 79 Projects generalis e projects da baghegiar	33
3. Realisaziun, menaschi, manteniment e renovaziun	33
A. Stabiliments d'avertura publics	33
Art. 80 Realisaziun	33
Art. 81 Menaschi, manteniment e renovaziun	33
Art. 82 Rumida da neiv	33
B. Stabiliments d'avertura privats	34
Art. 83 Disposiziuns generalas	34
Art. 84 Surprida entras la vischnaunca	34
4. Stabiliments communabels, dretgs da condiever, dretg da passadi urgent e dretg d'ancre d'urgenza	34
Art. 85 Stabiliments communabels	34
Art. 86 Dretg da condiever da stabiliments privats, dretg da passadi urgent e d'ancre d'urgenza	35
V. Prescripziuns communalas da baghegiar	36
1. Segirtad e sanadad	36
Art. 87 Segirtad e sanadad, higiena da habitar	36
Art. 88 Aua da tetg e deposiziun da neiv	36
Art. 89 Preparativas en connex cun lavurs da baghegiar	36
2. Formaziun	37
Art. 90 Disposiziuns generalas	37
Art. 91 Tetgs	37
Art. 92 Construcziuns sin tetg, cucheras e nischas el tetg	37
Art. 93 Balcuns ed autras parts dil baghetg spustadas viers anora ed anen	38
Art. 94 Spazis externs e locals accessoris	38
Art. 95 Implants solars	38
Art. 96 Classenas e plantas	39
Art. 97 Midadas da terren, scarpas, mirs da sustegn e da trapartida	39
Art. 98 Reclamas e tablas d'informaziun	39
Art. 99 Illuminaziun exteriora	40
Art. 100 Stabiliments tecnics	41
3. Traffic	41
Art. 101 Segirtad dil traffic	41
Art. 102 Access e sortidas	41
Art. 103 Parcadis obligatoris per vehichels a motor	42
Art. 104 Execuziun en fuorma specifica e taxa da cumpensaziun	43

4. Provediment e dismessa	43
Art. 105 Auas piarsas	43
Art. 106 Dismessa dil rumien e posts per rimnar il rumien	43
5. Terren e spazi d'aria public e privat	44
Art. 107 Diever dil terren e spazi d'aria public	44
Art. 108 Diever dalla proprietad privata per intents publics	44
VI. Dretg da baghegiar formal	44
Art. 109 Disposiziuns generalas	44
Art. 110 Procedura per la lubientscha da baghegiar simplificada	45
Art. 111 Damonda da baghegiar e documents per la damonda da baghegiar	45
Art. 112 Revers	48
Art. 113 Cuosts da procedura	48
VII. Disposiziuns transitorias, executivas e finalas	49
Art. 114 Execuziun	49
Art. 115 Protecziun giuridica	49
Art. 116 Disposiziuns transitorias (art. 15 al. 2 ed art. 21 LPT, art. 9 LAS)	49
Art. 117 Midada dil dretg vertent	50
Art. 118 Entrada en vigur ed aboliziun dil dretg actual	51

I. Determinaziuns generalas

Art. 1 Camp d'applicaziun ed intent

¹ La lescha da baghegiar vala per iigl entir territori communal. Ella survescha al svilup territorial intenziunau dalla zona da habitadi e dalla cuntrada el connex communal e regiunal e reglescha la construcziun e planisaziun, aschilunsch che la vischnaunca ei competenta.

² La lescha da baghegiar sustegn in svilup da construcziun persistent.

³ Duront planisar e conceder lubientschas da baghegiar ston vegnir risguardadas ultra dallas prescripziuns communalas las determinaziuns relativas dil dretg federal e cantunal.

⁴ Tier la valetaziun da projects da baghegiar valan las normas che organisaziuns professiunalas formuleschan (SIA, VSS etc.) sco directivas.

Art. 2 Collaboraziun regiunala

¹ En connex cun damondas dil svilup territorial collaborescha la vischnaunca acti-vamein cun las vischnauncas vischinas e cun l'organisaziun regiunala. Ella cooperescha en special el rom da planisaziuns directivas surcommunalas e d'ulteriuras lavurs dil svilup territorial surcommunal. Ella sa s'obligar da collaborar (en cooperaziuns) e da cofinanziar ina part proporziunala dallas stentas comunablas.

² La vischnaunca accordescha cun la regiun sia politica funsila ed il svilup dil terren da baghegiar.

Art. 3 Politica funsila e politica da terren da baghegiar

¹ Las finamiras dalla planisaziun communal vegnan realisadas cun agid d'ina politica funsila e politica da terren da baghegiar adattada allas relaziuns localas.

² Arisguard l'acquisiziun e la vendita da terren da baghegiar sco mesira dalla politica funsila e politica da terren da baghegiar valan las competenzas definidas ella constituziun.¹

Art. 4 Obligaziun da baghegiar

Per las surfatschas marcadas corrispudentamein el plan da zonas vala in'obligaziun da baghegiar tenor art. 19g LPTGR. Il termin da surbaghegiada importa otg onns.

Art. 5 Basas

¹ Tenor basegns elavura la vischnaunca las basas necessarias per las determinaziuns egl vorden fundamental per il svilup territorial sco analisas dil habitadi e dalla

¹ Art. 40 lit. i constituziun communal (CC; LIG 11.1)

cuntrada, inventaris, concepts ni maletgs directivs. Ella accordescha la procuraziun dallas basas cun las vischnauncas vischinas, cun la regiun e cun ils posts specialisai cantunals e procura per il brat da quellas basas.

² Sebasond sin las basas sa la vischnaunca era elavurar programs per realisar las mesiras d'in concept dil svilup territorial ni d'in maletg directiv e far acziuns corrispundentas.

Art. 6 Promoziun

¹ Cun agid da mesiras da construcziun e da planisaziun adattadas promova la vischnaunca la creaziun da piazzas da lavur, la creaziun da spazi da habitar per la populaziun indigena, per il turissem e l'infrastructura turistica, per menaschis d'alloschament e da restauraziun, per il manteniment dalla natira e cuntrada ed il patrimoni cultural.

² Conform allas cumpetenzas da credit definidas ella constituiziun sa la vischnaunca conceder summas en favur d'in project tenor al. 1. La contribuziun sa vegnir fatga dependenta dil dretg da cundecider commensurau dalla vischnaunca.

Art. 7 Contribuziuns alla sanaziun da baghetgs

¹ La vischnaunca sa cumpletar las contribuziuns dil Cantun¹ per mesiras vida baghetgs existents ed installaziuns dalla tecnica da casa, sche la sanaziun termica dil baghetg resta claramein sut las prescripziuns minimalas corrispundentas.

² Las contribuziuns vegnan concedidas en relaziun cun las contribuziuns da promoziun (garanzias da contribuziun) ch'il Cantun ha fixau cun vigur legala sin basa dalla lescha cantunala d'energia. En in'ordinaziun determinescha il parlament communal (1) il factur corrispundent che importa max. 1.0 e (2) la summa totala maximala dallas garanzias da contribuziun per onn calendar.

³ Las contribuziuns communalas vegnan pagadas subsidiaramein alla contribuziun da promoziun cantunala ed ad eventualas ulteriuras contribuziuns dil maun public. Las contribuziuns communalas astgan – ensemen cun las contribuziuns da promoziun cantunalas ed eventualas ulteriuras contribuziuns dil maun public – buca surpassar 50% dils cuosts dil project.

⁴ Sch'igl ei avon maun per in onn calendar damondas per contribuziuns che surpassan la summa totala maximala dallas garanzias da contribuziun tenor aline 2, vegnan tut las damondas digl onn respectiv scursanidas corrispundentamein a moda lineara. Decisivs ei il datum che la garanzia dalla contribuziun cantunala entra en vigur.

⁵ Las damondas ein d'inoltrar en scret alla vischnaunca sin il pli tard enteifer 20 dis suenter che la disposiziun da contribuziun cantunala ei entrada en vigur. Tut las damondas vegnan mintgamai tractadas il schaner digl onn suandont.

¹ Art. 19 ss. lescha d'energia dil cantun Grischun (LEG; DG 820.200)

Art. 8 Autoritad da baghegiar

¹ L'autoritad da baghegiar ei la direcziun resp. – sche la direcziun decida buc unanimamein – la suprastonza communal. ¹

² El rom da sias cumpetenzas suttastat a l'autoritad da baghegiar l'execuziun da quella lescha e l'applicaziun da prescripziuns federalas e cantunalas.

Art. 9 Cumissiun da planisaziun

¹ En cass da basegns sa la suprastonza communal eleger ina cumissiun da planisaziun. Ultra d'in commember che la suprastonza elegia da siu miez fa il menader dall'infrastructura part ex officio dalla cumissiun da planisaziun.

² La cumissiun da planisaziun prepara las mesiras da planisaziun per mauns dalla suprastonza communal.

Art. 10 Uffeci da baghegiar

¹ La vischnaunca meina in uffeci da baghegiar.

² La suprastonza communal fixescha las incumbensas digl uffeci da baghegiar.

Art. 11 Cussegliaziun da baghegiar

¹ Ton l'autoritad da baghegiar respectiva tenor art. 8 al. 1 sco era la direcziun che fa mo la damonda san consultar experts externs per in giudicat approfondau ed independent e per l'elavuraziun da damondas legalas e tecnicas ni damondas arisguard la formaziun.

² La suprastonza communal sa nominar in ni plirs cussegliaders permanents en damondas da formaziun.

II. Planisaziun directiva**Art. 12 Plan directiv communal, concepts e maletgs directivs**

¹ Maletgs directivs communs e regionals e concepts dil svilup territorial sa la vischnaunca realisar en in plan directiv communal.

² Per il decret e las midadas da plans directivs ei il parlament responsabels. Il parlament suttametta il decret allas votantas ed als votants, sch'ei va per determinaziuns che drovan in grond sustegn dalla populaziun per vegnir realisadas. L'actualisaziun da plans directivs ein en mintga cass caussa dalla suprastonza communal.

³ La suprastonza communal expona publicamein il sboz dil plan directiv communal en vischnaunca per 30 dis e communichescha l'exposiziun egl organ da publi-

¹ Art. 48 al. 4 constituziun communal (CC; LIG 11.1)

caziun ufficial dalla vischnaunca ed el fegl ufficial dil cantun. Duront l'exposiziun publica san tut las persunas interessadas inoltrar propostas ed objecziuns alla sup-rastonza communal. Quella examinescha las inoltraziuns e procura ch'il resultat vegni communicau publicamein en furoma adattada.

⁴ Las determinaziuns davart il plan directiv communal valan analog per il decret d'in maletg directiv communal.

III. Uorden fundamental

1. Disposiziuns generalas

Art. 13 Competenza

¹ Competents da relaschar e far midadas ella lescha da baghegiar, el plan da zonas ed en plans generals da formaziun ein las votantas ed ils votants.

² Competents da relaschar e far midadas en plans generals d'avertura ei il parlament communal. El sa era suttametter la decisiun allas votantas ed als votants.¹

³ La suprastonza communal ei competent da relaschar plans d'areal e da far midadas da plans d'impurtonza subordinada tenor art. 48 al. 3 LPTGR.

⁴ La vischnaunca sa far dependenta l'elavuraziun ed il decret da planisaziuns orientadas ad in project d'ina participaziun commensurada als cuosts da vart dall'interessenza.

2. Plan da zonas

A. Disposiziuns generalas

Art. 14 Determinaziuns

¹ Il plan da zonas cuntegn ils suandonts tips da zonas e las suandontas determinaziuns:

a) Zonas da baghegiar

- zona dil marcau vegl (grad da sensibilitad III) Art. 26
- zona centrala (grad da sensibilitad III) Art. 27
- zona centrala quartier dil spital (grad da sensibilitad III) Art. 28
- zona dil vitg (grad da sensibilitad III) Art. 29
- zona d'engrondiment dil center dil vitg / zona d'engrondiment dil vitg (grad da sensibilitad III) Art. 30
- zona da habitar (grad da sensibilitad II) Art. 31
- zona da habitar mischedada (grad da sensibilitad III) Art. 32
- zona da mistregn mischedada (grad da sensibilitad III) Art. 33
- zona da mistregn (grad da sensibilitad III) Art. 34

¹ Art. 32 al. 2 constituziun communal (CC; 11.1)

- zona da mistregn Grüneck vest (grad da sensibilitad III) Art. 35
- zona d'industria e da mistregn (grad da sensibilitad IV) Art. 36
- zona da mistregn agro (grad da sensibilitad III) Art. 37
- zona da deposit (grad da sensibilitad IV) Art. 38
- zona per baghetgs pigns e construcziuns annexas Art. 39
- zona per baghetgs e stabiliments publics (grad da sensibilitad III) Art. 28 LPTGR
- zona verda Art. 40/art. 30 LPTGR

- b) Zonas d'agricultura
 - zona d'agricultura (grad da sensibilitad III) Art. 32 LPTGR

- c) Zonas da protecziun
 - zona per la protecziun dalla natira Art. 33 LPTGR
 - zona per la protecziun dalla cuntrada Art. 34 LPTGR
 - zona da tener liber Art. 41/art. 35 LPTGR
 - zona d'archeologia, zona per la protecziun archeologica Art. 36 LPTGR
 - zona per la protecziun dall'aua sutterrana e da fontaunas Art. 37 LPTGR
 - zona da prighel I Art. 38 LPTGR
 - zona da prighel II Art. 38 LPTGR
 - zona da ruaus Art. 42
 - zona da loghens schetgs Art. 43
 - zona d'auas Art. 37a LPTGR

- d) Ulteriuras zonas
 - zona da sport d'unviern Art. 44/art. 39 LPTGR
 - zona per il menaschi da cavals (grad da sensibilitad III) Art. 45
 - zona da campadi (grad da sensibilitad III) Art. 46
 - zona per l'exploraziun da material Art. 47
 - zona per la gestiun da material Art. 48
 - zona per la gestiun da material natural Art. 48
 - zona per ina deponia da material Art. 49
 - zona da deponia Art. 50
 - zona da cumpostaziun Art. 51
 - zona da cumpostaziun liug da rimnada rumien verd Art. 51
 - zona per l'utilisaziun futura da construcziun Art. 40 LPTGR
 - ulteriur territori communal (grad da sensibilitad III) Art. 41 LPTGR

- e) Planisaziuns consecutivas Art. 74
 - obligaziun da far in plan d'areal Art. 26/art. 46 LPTGR
 - obligaziun da far in plan da quartier Art. 26/art. 51 LPTGR

- f) Ulteriuras determinaziuns
 - cunfins statics digl uaul Art. 10/art. 13 LG
 - lingia da distanza digl uaul Art. 55/art. 78 LPTGR

² Surfatschas d'avertura enteifer ni agl ur dil territori da habitadi fan part dalla zona da baghegiar.¹ Ellas astgan vegnir surbaghegiadas resp. utilisadas suletamein tenor las prescripziuns dil plan general d'avertura e digl uorden d'avertura.

³ Il plan da zonas ed il schema da zonas (art. 17) indicheschan il grad da sensibilitad. L'attribuziun ed applicaziun dils grads da sensibilitad sedrezzan tenor las prescripziuns dalla legislaziun davart la protecziun digl ambient.²

B. Zonas da baghegiar

a) Moda da baghegiar tenor las reglas

Art. 15 Principi, noziuns e modas da mesirar

¹ La moda da baghegiar e l'intensitad dall'utilisaziun da baghetgs ellas zonas da baghegiar sedrezzan tenor il schema da zonas e las prescripziuns d'intensitad tenor OPTGR e la lescha da baghegiar. Definiziuns dallas noziuns e modas da mesirar anflan ins ella cunvegna intercantunala davart la harmonisaziun dalla terminologia da construcziun (CIAC).

² Sch'in sulom sesanfla en differentas zonas da baghegiar, ston vegnir risguardadas en mintga zona la cefra d'utilisaziun e las distanzas dil cunfin (CIAC 7.1) per la part respectiva dil baghetg. Dil rest valan las prescripziuns dalla zona, ella quala la gronda part dil baghetg sesanfla.

³ Aschilunsch ch'ins ha nudau els plans da quartier d'entochen ussa fixaziuns concretas concernent l'intensitad dall'utilisaziun, las dimensiuns dils baghetgs e las distanzas, valan quellas noziuns e modas da mesirar. La revisiun da quels plans resta resalvada.

Art. 16 Possess el sector dallas zonas da baghegiar

¹ Per mantener e renovar sco era transformar, amplificar a moda raschuneivla e midar l'utilisaziun da baghetgs construi legalmein, mo che correspundan buca pli allas prescripziuns valeivlas, valan las prescripziuns dalla LPTGR.³

² En cas che baghetgs e stabiliments vegnan destrui entras forzas superiuras ni disfatgs voluntaramein tenor al. 1, astgan ins reconstruir els senza risguardar las prescripziuns davart la cefra d'utilisaziun maximala, las dimensiuns dil baghetg e las distanzas ella medema dimensiun ed el rom dalla moda d'utilisaziun d'entochen ussa. Adattaziuns alla moda d'utilisaziun previda ella zona correspudenta ein permissas. Aschilunsch ch'ei vala ina cefra d'utilisaziun minimala, sto quella vegnir risguardada.

1 Art. 26 al. 2 Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100)

2 Art. 1–25 Lescha federala davart la protecziun digl ambient (LPAmb; CS 814.01) ed art. 36–44 Ordinaziun davart la protecziun encunter la canera (PEC; CS 814.41)

3 Art. 81 Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100)

³ Per la reconstrucziun sa l'autorità da baghegiar lubir divergenzas minimalas arisguard il plan horizontal ed il profil dil baghetg existent, sch'ins contonscha aschia ina meglia surbaghegiada e formaziun e sche quella cunterfa buc agl interess public ni privat predominant.

⁴ Baghetgs e stabiliments tenor al. 1 astgan vegnir amplificai horizontalmein e verticalmein en ina tala dimensiun che las novas parts dil baghetg observan las prescripziuns legalas. Sin parcelas, nua che la cefra d'utilisaziun (CU) ei gia vegnida surpassada, ei in'amplificaziun dalla surfatscha d'alzada imputabla permessa, aschilunsch che l'entira utilisaziun munconta vegn cumpensada cun il transferiment dall'utilisaziun sin ina tiarza parcella.

⁵ Il dretg da reconstrucziun vala mo, sche las mesiras relevantas dil baghetg existent ein vegnidas fixadas sin plans avon la disfatga resp. enteifer dus onns dapi la demoliziun en accord cun la vischnaunca e la reconstrucziun succeda enteifer treis onns dapi la demoliziun resp. la disfatga. Ils plans numnai ein da deponer sin vischnaunca. Ils rests dil baghetg disfatg ein da rumir enteifer in onn dapi igl eveniment.

⁶ La regulaziun dil possess vala mo aschilunsch ch'il dretg surordinau, igl uorden fundamental, ils plans d'areal e da quartier e las lingias da baghegiar fixeschan nuot aufer.¹

¹ Oravontut per liung da vias cantunales vala la garanzia dil possess actual descretta mo limitadamein (mira art. 46 Lescha davart las vias dil cantun Grischun (Lvias; DG 807.100)).

Art. 17 Schema da zonas

Zona			Cefra d'utilisaziun (CU)		Altezia totala (a) ¹⁾	Altezia dalla fatschada dalla vart dalla grunda (af) ¹⁾	Lunghezia dil baghetg ²⁾	Distanza dil cunfin	Grad da sensibilitad tenor PEC ³⁾	
Art.	Num	abrev.	min.	max.						
Art. 26	zona dil marcau vegl	MV	-	-	tenor prescripziun per la zona Art. 26				III	
Art. 27	zona centrala	C	0.8	-	18.0 m	14.0 m	-	4.0 m	III	
Art. 28	zona centrala quartier dil spital	CS	tenor PGF, PGAA e prescripziuns specialas da baghegiar per il quartier dil spital							III
Art. 29	zona dil vitg	V	-	-	12.0 m ⁴⁾	8.0 m	25.0 m ⁴⁾	2.5 m	III	
Art. 30	zona d'engrondimint dil center dil vitg	EC	0.8	1.0	16.0 m	12.0 m	-	5.0 m	III	
Art. 30	zona d'engrondimint dil vitg	EV	-	0.7	12.0 m	8.0 m	20.0 m	2.5 m	III	
Art. 31	zona da habitar 4	H4	0.8	1.0	16.0 m	12.0 m	45.0 m	5.0 m	II	
Art. 31	zona da habitar 3	H3	0.6	0.8	13.0 m	9.5 m	40.0 m	5.0 m	II	
Art. 31	zona da habitar 2	H2	-	0.6	12.0 m	8.0 m	20.0 m	2.5 m	II	
Art. 31	zona da habitar 1	H1	-	0.4	10.0 m	6.0 m	15.0 m	2.5 m	II	
Art. 32	zona da habitar mischedada 3	HM3	0.6	0.8	13.0 m	9.5 m	40.0 m	5.0 m	III	
Art. 32	zona da habitar mischedada 2	HM2	-	0.8	12.0 m	8.0 m	30.0 m	2.5 m	III	
Art. 33	zona da mistregn mischedada 4	MM4	-	-	16.0 m	12.0 m	60.0 m	5.0 m	III	
Art. 34	zona da mistregn 2	M2	-	-	15.0 m	-	80.0 m	5.0 m	III	
Art. 34	zona da mistregn 1	M1	-	-	11.0 m	-	30.0 m	5.0 m	III	
Art. 35	zona da mistregn Grüneck vest	MGV	-	-	15.0 m	-	80.0 m	5.0 m	III	
Art. 36	zona d'industria e da mistregn	IM	-	-	15.0 m	-	80.0 m	5.0 m	IV	
Art. 37	zona da mistregn agro	MA	-	-	tenor prescripziun per la zona Art. 37				III	

- 1) Tier ils baghetgs en terren spundiv s'augmenta l'altezia dalla fatschada maximala lubida e l'altezia totala per il supplement z (Art. 21).
- 2) Buca fixada per ina retscha da casas serrada; admissibilitad mira prescripziuns per la zona.
- 3) Midadas dil grad mira plan da zonas.
- 4) Surplis da lunghezia e d'altezia vegnan reglaj el plan general da formaziun.

Art. 18 Cefra d'utilisaziun

¹ Las cefras d'utilisaziun (CU) maximalas resp. minimalas fixadas el schema da zonas ein da risguardar a norma dalla legislaziun cantunala davart la planisaziun dil territori. ¹

² Sch'igl ei pervia d'ulteriuras prescripziuns da baghegiar ni pervia d'interess publics digns da vegnir protegi buca pusseivel da realisar la CU minimala sin ina parcella, astga quella excepziunalmein vegnir sutpassada.

¹ Art. 37a Ordinaziun davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (OPTGR; DG 801.110)

³ Sch'in project da baghegiar sutpassa la CU permessa ella zona da habitar 1 (H1), ella zona da habitar 2 (H2) ed ella zona d'engrondiment dil vitg (EV) per varga 50%, sto il baghetg vegnir plazzaus aschia che la cefra d'utilisaziun restonta ei realisabla sin la surfatscha dil sulom buca surbaghegius. Ils patruns da construcziun procuran per la cumprova ella damonda da baghegiar.

Art. 19 Transferiment d'utilisaziun, sutparcellaziun

¹ La vischnaunca sa lubir transferiments d'utilisaziun denter suloms vischins ni separai mo entras vias, dutgs ni la viafier enteifer la medema zona da baghegiar, aschilunsch ch'igl ei avon maun in contract corrispudent denter ils proprietaris da terren pertuccai e la lubientscha cunterfa buc ad interess publics predominant. Resalvai restan transferiments d'utilisaziun cuntinuents tenor las disposiziuns dil plan general da formaziun, d'in plan d'areal ni d'in plan da quartier.

² Transferiments d'utilisaziun fa la vischnaunca remarcar el cudisch funsil sco limitaziun da proprietad dil dretg public.

³ En cass d'ina sutparcellaziun astgan las surfatschas separadas vegnir surbaghegiadas mo aschilunsch che la CU vegn observada sur igl entir sulom oriund.

⁴ L'autoridad da baghegiar controllescha la part realisada dall'utilisaziun permessa dils suloms.

Art. 20 Scavaments ed emplenidas

¹ Scavaments astgan sesanflar max. 1,5 m sut la lingia da fatschada (CIAC 3.2). Scavaments per render visiblas filas da fatschada astgan vegnir fatgs sin max. 2/3 dall'entira lingia da fatschada projectada (CIAC 3.3).

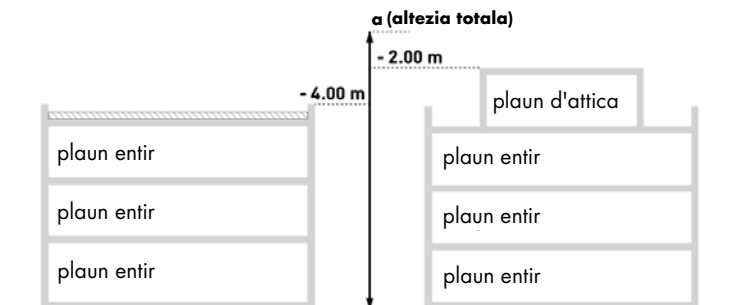
² Emplenidas per liung da filas da fatschada ston serestrenscher ad in'alzada. Per emplenidas dil territori vischin vala Art. 97.

³ Per motivs dalla tecnica d'avertura sa l'autoridad da baghegiar lubir scavaments ni emplenidas che surpassan las dimensiuns permessas, aschilunsch ch'ellas ein formadas bein ed igl ei avon maun ina valetaziun positiva dalla cussegliaziun concepziunala.

Art. 21 Altezia totala (CIAC 5.1) ed altezia dalla fatschada (CIAC 5.2)

¹ L'altezia totala (CIAC 5.1) e l'altezia dalla fatschada dalla vart dalla grunda (CIAC 5.2) da baghetgs astgan buca surpassar las valurs tenor il schema da zonas.

² Tier baghetgs cun in tetg plat vala in'altezia totala reducida per 4 m. Per plauns d'attica (CIAC 6.4; Art. 25 cif. 7) vala in'altezia totala reducida per 2 m. Per spundas-tetg buca messas anavos (Art. 25 cif. 6) che surpassan quei ch'ei tecnicamein necessari, vala l'altezia dalla fatschada maximala. Dil rest ei l'altezia dalla fatschada buc applicabla per baghetgs cun in tetg plat.

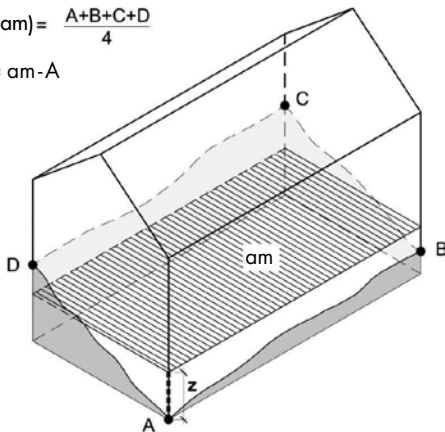

³ Per baghetgs sin terrens spundivs (naven da 5° pendenza mesauna) s'augmenta l'altezia dalla fatschada maximala permessa e l'altezia totala per il supplement z. In tal supplement vala buca per la fatschada vers munt e l'altezia totala da baghetgs cun in tetg cun duas alas cun la grunda per liung dalla spunda.

⁴ Il supplement z corrispunda alla differenza denter l'altezia media en m s.m. da tut ils cantuns principals dil baghetg e l'altezia dils cantuns ils pli bass dil baghetg per liung dalla giungia da fatschada. Il supplement z importa max. 3 m.

$$\text{altezia media (am)} = \frac{A+B+C+D}{4}$$

$$\text{supplement z (z)} = \text{am} - A$$

⁵ Per baghetgs arranschai lateralmein e/ni baghetgs graduai ell'altezia erueschan ins separadamein l'altezia totala ed il supplement z per mintga part dil baghetg.

Art. 22 Lunghezia dil baghetg (CIAC 4)

¹ Baghetgs che surpassan il terren decisiv (CIAC 1.1) resp. il terren scavau, astgan tenor il schema da zonas buca surpassar la lunghezia dil baghetg (CIAC 4.1).

² Sche dus ni plirs baghetgs independents vegnan colligiai (casas dublas e casas en lingua), astga la lunghezia dil baghetg vegnir surpassada per totalmein 6 m.

³ La lunghezia da baghetgs sutterrans (CIAC 2.4) e da parts sutterranas da baghetgs sut il nivel dil terren (CIAC 2.5) ei buca fixada.

⁴ Construcziuns annexas che observan las dimensiuns tenor Art. 25 cif. 1 e 2, vegnan buc addidas alla lunghezia dil baghetg.

Art. 23 Distanza dil cunfin e distanza dils baghetgs (CIAC 7)

¹ Las distanzas dils cunfins (CIAC 7.1) da baghetgs ston vegnir observadas tenor il schema da zonas. Excepidas ein lingias da baghegiar tenor art. 60, sutpassaments tenor LPTGR¹ e determinaziuns divergentas en plans da quartier, plans d'areal ni plans generals da formaziun.

² La distanza dils baghetgs minimala (CIAC 7.2) seresulta dalla summa dallas distanzas dil cunfin ch'ei d'observar e sa tenor LPTGR medemamein vegnir sutpassada.

³ Encunter baghetgs vegls che observan buca la distanza dil cunfin legala vegn la distanza dils baghetgs fixada tenor la summa dalla distanza dil cunfin effectiva dil baghetg vegl e la distanza dil cunfin legala dil baghetg niev, aschilunsch ch'ei exista buc en favur dil baghetg vegl in dretg da baghegiar pli damaneivel, ni che interess publics predominantons pretendan dad observar la distanza dils baghetgs legala.

⁴ Baghetgs sutterrans (CIAC 2.4) e las parts sutterranas da baghetgs sut il nivel dil terren (CIAC 2.5) ston observar negina distanza dils baghetgs.

⁵ Els cass che la lescha da baghegiar prescriba neginas distanzas dil cunfin per construcziuns annexas e baghetgs pigns (CIAC 2.2 e 2.3) e per parts da baghetgs sut il nivel dil terren che surpassan il terren decisiv ni scavau, valan las prescripziuns cantunalas da distanzas minimalas.²

⁶ La distanza dil cunfin da sondas geotermicas per pumpas da scaldar importa en tut las zonas 2.5 m. Las sondas geotermicas ein d'immesirar e da nudar el cataster da conducts.

Art. 24 Distanzas da vias

¹ Da vias publicas ni da vias che surveschan ad intents publics ston tut ils baghetgs e tut ils stabiliments observar ina distanza minimala alla surfatscha e sut tiara da 3.5 m naven digl ur dil vial.

² Per parts dil baghetg spustai viers anora vala art. 55 al. 3 LPTGR analog.

³ La distanza da vias minimala per classenas importa 0.5 m.

1 Art. 77 Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100)

2 Art. 75 s. LPTGR

⁴L'autorità da baghegiar sa – per regla encunter revers – permetter sutpassaments, sche las relaziuns lubeschan; art. 82 al. 2 LPTGR vala analog.

⁵Resalvadas restan lingias da baghegiar e las prescripziuns dallas distanzas da vias dalla legislaziun da vias cantunala¹ e determinaziuns divergentas ellas prescripziuns per la zona ed el plan general da formaziun.

Art. 25 Dimensiuns tenor CIAC

Tenor las definiziuns dil CIAC valan las suandontas dimensiuns per

1. garaschas e carports (baghetgs pigns e construcziuns annexas (CIAC 2.2, 2.3))
 - altezia totala maximala permessa (CIAC 5.1): 4.5 m
 - surfatscha dil baghetg maximala imputabla (CIAC 8.4): 40 m²
2. ulteriurs baghetgs pigns e construcziuns annexas (CIAC 2.2, 2.3), p.ex. pavigliuns
 - altezia totala maximala permessa (CIAC 5.1): 2.6 m
 - surfatscha dil baghetg maximala imputabla (CIAC 8.4): 12 m²
3. baghetgs sut il nivel dil terren (CIAC 2.5) e plauns sutterrans (CIAC 6.2)
 - mesira media b maximala sur il terren decisiv: 0.6m
 - *La mesira media vegn calculada cun la summa da tut las surfatschas sur il terren decisiv da mintga fila da fatschada d'in baghetg sut il nivel dil terren ni d'in plaun sutteran (surfatschas grischas tenor skizza davart 2.5), dividida cun la surfatscha totala dalla fila da fatschada projectada dil baghetg sut il nivel dil terren resp. dil plaun sutteran.*
 - mesira f maximala sur il terren decisiv: 3 m
4. Parts dil baghetg ch'ein spustadas viers anora (CIAC 3.4)
 - mesira a maximala permessa per la profunditad: 1 m
 - part maximala permessa dil sector dalla fatschada appartenent: 1/3 per alzada
 - Las mesiras valan per l'entira lunghezia dallas parts dil baghetg ch'ein spustadas viers anora d'in sector dalla fatschada.
5. Parts dil baghetg spustadas viers anen irrelevantas (CIAC 3.5)
 - mesira a maximala permessa per la profunditad: 1 m
 - part maximala permessa dil sector dalla fatschada appartenent: 1/3
 - balcuns interiurs etc. valan buca sco parts dil baghetg spustadas viers anen.
6. Spundas spustadas viers anen da baghetgs cun in tetg plat
 - spustament minimal necessari: 1 m
7. Plaun d'attica (CIAC 6.4)
 - spustament a minimal necessari: 3 m en cass da silmeins duas fatschadas entiras
 - max. 50% dalla surfatscha dall'alzada sutvart

¹ Art. 17, 45, 46 e 52 Lescha davart las vias dil cantun Grischun (Lvias; DG 807.100) ed art. 19-22 Ordinaziun davart las vias dil cantun Grischun (Ovias; DG 807.110)

b) Prescripziuns da zonas

Art. 26 Zona dil marcau vegl

¹ La zona dil marcau vegl ei preveda per l'utilisaziun per igl intent da habitar e per interpresas da survetsch e da producziun, cun excepziun da menaschis agricols.

² La structura da habitadi historica sto vegnir mantenida resp. reconstruida. Tut ils projects da baghegiar han da salvar l'unitad dil vegl maletg dil marcau arisguard la structura (posiziun, fuorma, volumen, proporziuns, altezia, fuorma dil tetg) e la formaziun (fatschada, material, color).¹

³ Aschilunsch ch'ei dat neginas lingias da baghegiar e lingias da formaziun per baghegiar, ston baghetgs novs e reconstrucziuns mantener las lingiadas historicas existentas.

⁴ Per mesiras da baghegiar el contuorn da baghetgs protegi, protegi parzialmein e da volumens da baghegiar ch'ei da mantener (art. 57), ston mesiras specialas vegnir pridas ch'excludan ina restricziun excessiva da quels baghetgs.

⁵ Tut ils projects da baghegiar ein da comunicar all'autoridad da baghegiar avon ch'els vegnan elaborai. L'autoridad da baghegiar decida en collaboraziun cun ils patruns da construcziun las cundiziuns da basa per il project. Cun resalva da lavurs da sanaziun irrelevantas e midadas marginalas egl intern dil baghetg sto la cussegliaziun da formaziun vegnir consultada.

Art. 27 Zona centrala

¹ La zona centrala ei preveda per l'utilisaziun per intent da habitar e per interpresas da survetsch e da producziun, cun excepziun da menaschis agricols.

² La structura da habitadi e la moda da baghegiar ein da mantener e completar. Nua che las lingias da baghegiar mauncan, ston las filas da fatschadas existentas vegnir mantenidas en connex cun novs baghetgs, incl. baghetgs cumpensatorics e reconstrucziuns (CIAC 3.1). Tier retschas da baghetgs serradas per liung da vias e streglias s'adatteschan la lunghezia, l'altezia e la fuorma dil tetg tenor ils baghetgs e las structuras vischinas.²

³ Sch'ins siara singulas largias da baghegiar ni remplazza baghetgs existents en in trassé da via, ston ins observar in'altezia dalla fatschada dalla vart dalla grunda minimala da 10m.

⁴ Tut ils projects da baghegiar ein da comunicar all'autoridad da baghegiar avon ch'els vegnan elaborai. L'autoridad da baghegiar decida en collaboraziun cun ils patruns da construcziun las cundiziuns da basa per il project.

1 Mira en quei connex denter auter las analisis da habitadi corrispudentas.

2 Mira en quei connex denter auter las analisis da habitadi corrispudentas.

⁵ Midadas essenzialas da trassés da vias existentas, piazzas e cuorts vegnan fatgas a basa d'ina planisaziun consecutiva.

Art. 28 Zona centrala quartier dil spital

¹ La zona centrala quartier dil spital ei previda per dievers en connex cun ina residenza da vegliadetgna e da sanadad ni cun il spital ed il sector dalla sanadad incl. il viver adattau alla vegliadetgna.

² Ils dievers cumeglian:

- baghetgs e stabiliments per ina residenza da vegliadetgna e/ni da sanadad;
- baghetgs e stabiliments per survetschs dil menaschi da spital;
- baghetgs e stabiliments che surveschan alla tgira ed assistenza (entir sector dalla sanadad);
- habitaziuns adattadas alla vegliadetgna.

³ Sch'els disturban buc, ein ultra dils dievers tenor al. 2 era permess dievers da mistregn senza connex direct cun la residenza da vegliadetgna e sanadad ni cun il spital sin 20% dalla surfatscha da diever principala realisada ella zona centrala quartier dil spital. Quels dievers da mistregn ein da realisar ellas alzadas sut che sesanflan max. 719.5m s.m. (punct da mesiraziun: plantschiv ella miraglia spira).

⁴ L'intensidad dall'utilisaziun, l'altezia, il liug dil baghetg e directives davart la formaziun e l'avertura san ins leger el plan general da formaziun quartier dil spital, el plan general d'avertura quartier dil spital ed ellas prescripziuns specialas da baghegiar per il quartier dil spital.

Art. 29 Zona dil vitg

¹ La zona dil vitg ei previda per l'utilisaziun per intent da habitar e per interpresas da survetsch e da producziun, cun excepziun da menaschis agricols.

² Arisguard il liug, las proporziuns, la fuorma dil tetg e la formaziun (fatschada, tetg, etc.) ston projects da baghegiar s'adattar bein el habitadi existent. ¹

³ Per suandontas fracziuns valan plinavon las suandontas regulaziuns supplementaras:

- a) Duin:
Cuntrari ad art. 91 ein permess ella zona dil vitg da Duin negins tetgs cun quater alas.
- b) Luven:
Cuntrari ad art. 91 ein permess ella zona dil vitg da Luven negins tetgs cun quater alas. Ils baghetgs ein da baghegiar cun la vart dil culmar viers la spunda.
- c) Pigniu:
Cuntrari ad art. 91 ein permess ella zona dil vitg da Pigniu negins tetgs cun quater alas. Ils baghetgs ein da baghegiar cun la vart dil culmar viers la spunda.

¹ Mira en quei connex denter auter las analisis da habitadi corrispudentas.

⁴ Tut ils projects da baghegiar ein da communicar all'autorità da baghegiar avon ch'els vegnan elaborai. L'autorità da baghegiar decida en collaboraziun cun ils patruns da construcziun las cundiziuns da basa per il project.

Art. 30 Zona d'engrondiment dil center dil vitg, zona d'engrondiment dil vitg

¹ La zona d'engrondiment dil center dil vitg e la zona d'engrondiment dil vitg ein previdas per l'utilisaziun per intent da habitar e per interpresas da survetsch e da producziun, cun excepziun da menaschis agricols.

² Projects da baghegiar ston completar las structures existentas e la substanzia architectonica locala. Els ston s'orientar alla zona centrala/ zona dil vitg arisguard il liug, il volumen, las proporziuns, la fuorma dil tetg e la formaziun.¹

³ Sch'ins siara singulas largias ni remplazza baghetgs existents ella zona d'engrondiment dil center dil vitg, ston ins observar in'altezia minimala dalla fatschada dalla vart dalla grunda da 9m.

Art. 31 Zona da habitar

La zona da habitar ei previda per l'utilisaziun per intent da habitar. Interpresas da survetsch e da producziun ein permessas, aschilunsch ch'ellas van a prau cun in quartier da habitar a basa da lur cumparsa optica e lur effects per il spazi, igl ambient, l'avertura ed il sesentir.

Art. 32 Zona da habitar mischedada

La zona da habitar mischedada ei previda per l'utilisaziun per igl intent da habitar e per interpresas da survetsch e da producziun. Ils effects dall'utilisaziun commerciala sin la qualitat da viver ein da tolerar el rom dallas restricziuns dil dretg digl ambient.

Art. 33 Zona da mistregn mischedada

¹ La zona da mistregn mischedada ei previda per interpresas da survetsch e da producziun.

² Niev spazi da habitar sa vegnir creaus, aschilunsch che l'utilisaziun per intent da habitar surpassa buca 30% dalla surfatscha d'alzada imputabla realisada sin il sulom.

³ Igl intent dallas surfatschas utilizadas da menaschis ei da garantir cun cundiziuns ella lubientscha da baghegiar.

⁴ Menaschis d'alloschament (hotels, motels, pensiuns etc.) ein buca permess ella zona da mistregn mischedada.

¹ Mira en quei connex denter auter las analisas da habitadi corrispondentas.

Art. 34 Zona da mistregn

¹ La zona da mistregn ei previda per interpresas da produczion e da survetsch e per stabiliments per dismetter rumien.

² Permess ei sulettamein spazi da habitar per possessurs da menaschis ni personal che sto permanentamein esser presents el menaschi.

³ En cass da pretensiuns specialas dalla tecnica da produczion decida l'autorità da baghegiar davart las divergenzas permessas dallas prescripziuns dalla lescha da baghegiar.

⁴ Menaschis d'alloschament (hotels, motels, pensiuns etc.) ein buca permess ella zona da mistregn.

Art. 35 Zona da mistregn Grüneck vest

¹ La zona da mistregn Grüneck vest ei previda per menaschis da produczion cun traffic da glied e menaschis da survetsch cun in grond basegn da surfatscha sco fatschentas da mobílias, marcadonts dad autos e stizuns da construcziun ch'igl ei grev da construir e far marschar el center dil marcau ni che disturban sin fundament da lur grondezia il maletg dil liug.

² Centers da cumpra cun commerciants en detagl, negoziants da beins per ils basegns dil mintgadi ed en general menaschis ch'ei impurtonts per rinforzar il center dil marcau, ein buca lubi ella zona da mistregn Grüneck vest.

³ L'utilisaziun per intent da habitar ei buca lubida ella zona da mistregn Grüneck vest.

⁴ Gronds parcadis per menaschis sco stizuns specialisadas ein da construir a moda concentrada sin plirs plauns ni sutterran.

⁵ Baghetgs e stabiliments ston vegnir integrai el maletg dil liug e dalla cuntrada.

Art. 36 Zona d'industria e da mistregn

¹ La zona d'industria e da mistregn ei previda per interpresas da produczion e da survetsch cun pauc traffic da glied. Permess ein en special era menaschis cun emissiuns mulestusas ella vischinonza da zonas da habitar. L'utilisaziun per intent da habitar ei buca lubida.

² En cass da pretensiuns specialas dalla tecnica da produczion decida l'autorità da baghegiar davart las divergenzas permessas dallas prescripziuns dalla lescha da baghegiar.

³ Menaschis d'alloschament (hotels, motels, pensiuns, etc.) ein buca permess ella zona d'industria e da mistregn.

Art. 37 Zona da mistregn agro

¹ La zona da mistregn agro ei previda per la fabricaziun e la vendita da products e puschidas dils menaschis agricols locals e dil mistregn local. Sco ella zona d'agricultura ein disturbis moderai permess.

² Ils baghetgs existents ston vegnir manteni. Renovaziuns ed engrondiments ein permess, sch'hels s'integreschan arisguard la formaziun ella substantia architectonica tradiziunala.

³ Art. 29 al. 4 vala analog.

Art. 38 Zona da deposit

¹ Ella zona da deposit eis ei permess da deponer material da baghegiar e semegli-ont.

² Igl ei buca lubiu da construir baghetgs e stabiliments.

Art. 39 Zona per baghetgs pigns e construcziuns annexas

La zona per baghetgs pigns (CIAC 2.2) e construcziuns annexas (CIAC 2.3) ei previda per construir baghetgs e stabiliments sco garaschas, parcadis, remisas d'uaffens ni pavigliuns. Baghetgs sutterrans (CIAC 2.4), parcadis d'autos aviarts ed access ein permess. Ei valan las mesiras maximalas tenor art. 25 cif. 1 e 2.

Art. 40 Zona verda

¹ Per la zona verda valan da principi las determinaziuns relativas ella LPTGR.¹

² Ella zona verda ein permess baghetgs e stabiliments dall'architettura d'iert sco vias, scalas, fontaunas, cassetas d'iert e pavigliuns.

³ Ella zona verda ein medemamein permess access, parcadis sutordinai che lain sfundrar l'ava e baghetgs e parts da baghetgs sutterrans.

⁴ Baghetgs e stabiliments tenor al. 2 e 3 ein d'integrar bein egl effectiv. Ils alineas 2 e 3 valan cun resalva da determinaziuns pli strentgas el plan general da formaziun.

C. Zonas da protecziun**Art. 41 Zona da tener liber**

¹ Per la zona da tener liber valan da principi las determinaziuns relativas ella LPTGR.²

¹ Art. 30 Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100)

² Art. 35 Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100)

² Cun resalva d'al. 3 e 4 ein permiss enteifer la zona da tener liber mo baghetgs e stabiliments ch'ei determinai el plan general da formaziun, el plan general d'avertura ni en in plan d'areal.

³ Per zonas da tener liber surpostadas el territori da baghegiar valan las determinaziuns da zonas verdas tenor art. 40 al. 2 tochen 4 analog.

⁴ Ordeifer la zona da baghegiar astgan menaschis agricols existents vegnir engrondi per max. 1'200m² (surfatscha dils baghetgs e stabiliments) ella zona da tener liber – aschilunsch che las premissas corrispundentas dalla lescha davart la planisaziun dil territori vegnan observadas. Risguardond ils aspects dil menaschi sto igl engrondiment succeder aschia che la cuntrada vegn schanegiada aschi bein sco pusseivel e che vestas dil liug custeivlas vegnan buca disturbadas excessivamein.

Art. 42 Zona da ruaus

¹ La zona da paus cumpeggia territoris vasts ch'ei adattai specialmein per il paus e la recreaziun ed ils spazis da viver dad animals e plantas.

² Ella zona da paus ein implonts da transport turistics ed il traffic motorisau scumandai. Igl ei buca lubiu d'endrizzar ni marcar pistas e rutas. En territoris, nua che la selvaschina passenta igl unviern ein activitads dil temps liber sco ir cun skis, far cuorsa lunga ni ir cun gianellas buca lubidas igl unviern. L'autoritat da baghegiar pren las mesiras necessarias per marcar ils quartiers d'unviern.

³ Per la cultivaziun agricola e forestala sco era per access indispensabels ed igl agid en cass urgents eis ei lubiu da duvrrar vehichels a motor.

Art. 43 Zona da loghens schetgs

¹ La zona da loghens schetgs cumpeggia pastira e praus schetgs cun ina surfatscha e qualitat che duei vegnir mantenida.

² Per la cultivaziun fa il Cantun contracts cun ils cultivaders.

³ Permiss ein novs baghetgs e stabiliments ligiai al liug necessaris per il diever agricol ni forestal dil territori ni che surveschan alla protecziun encunter prighels naturalis ni ad in auter interess public predominant, sch'in liug ordeifer la zona da loghens schetgs ei buca supportabels. Sche pastiras e praus schetgs vegnan donnegiai, ston vegnir pridas mesiras substitutivas.

⁴ Per pastira e praus schetgs d'impurtonza naziunala valan exclusivamein las determinaziuns dil dretg federal.

D. Ulteriuras zonas

Art. 44 Zona da sport d'unviern

¹ Per la zona da sport d'unviern valan da principi las determinaziuns relativs ella LPTGR.¹

² Ella zona da sport d'unviern vala in dretg d'access general per far sport d'unviern. La preparaziun maschinala da pistas, loipas e sendas enteifer la zona da sport d'unviern ei permessa e sto vegnir tolerada dils proprietaris da terren respectivs.

³ Engarschadas el sector da zonas da sport d'unviern astgan buc influenzer igl implant e siu diever. En cass da conflicts existents ni previsibels decida la direcziun duront tgei spazi da temps ch'igl ei scumandau d'engarschar in cert sector.

⁴ L'installaziun ed il diever d'indrezs da far neiv ein permiss tenor las prescripziuns dil plan general d'avertura e dallas lubientschas da baghegiar. Igl ei lubiu d'ennevar sulettamein sin terren schelau.

⁵ Baghetgs e stabiliments alla surfatscha ston s'integrar bein el maletg dalla cuntra-da. Parts moviblas da stabiliments che surpissan il terren decisiv ein d'allontanar tenor pusseivladad sunter la fin dalla stagion.

⁶ Nua ch'ina zona per la protecziun dalla natira resp. ina zona da loghens schetgs ed ina zona da sport d'unviern ein surpostadas, astga la preparaziun dalla pista buca donnegiar il biotop ch'ei da proteger. La pista astga vegnir preparada pér, sche la neiv ha in'altezia minimala da 30 cm.

⁷ Ina persuna specialisada giudichescha donnas vid il sulom ni perditas da raccolta che resultan dil sport d'unviern e dalla preparaziun da pistas enteifer la zona da sport d'unviern. La vischnaunca rugalescha ed indemnisescha ils donnas. Ella ei autorisada da prender regress sin ils caschunaders da tals donnas e perditas da raccolta, independentamein dalla cuolpa).

⁸ Cuosts per la vischnaunca che resultan cun tener liber e duvrar igl areal da sport d'unviern san vegnir adossai el rom d'arranschaments tenor contract ni cun disposiziuns allas interpresas ed associaziuns che profiteschan dil sport d'unviern sco pendicularas, menaschis d'alloschament, organisaziuns da turissem e scolas da skis.

Art. 45 Zona per il menaschi da cavals

¹ La zona per il menaschi da cavals ei previda per tener, trer e dressar cavals e per la cultivaziun agricola.

² En connex cun quels dievers eis ei lubiu d'organisar activitads complementaras sco occurrenzas da cavalcar, il menaschi d'ina scola da cavalcar e puschidas per vacanzas sin il bein da cavals.

¹ Art. 39 Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100)

³ Permess ein baghetgs e stabiliments tenor las directivas dil plan general da formaziun.

Art. 46 Zona da campadi

¹ La zona da campadi ei previda per piazzas da campar.¹ Permess ein sulettamein baghetgs e stabiliments fixes necessaris per il menaschi sco installaziuns sanitaras, kioscs ed ustrias sco era in diember limitau da casettas per affittar. Ils secturs admissibels ein fixai en in concept da formaziun.

² Per ils baghetgs principals dil menaschi ei l'altezia dalla fatschada dalla vart dalla grunda limitada sin 5 m, l'altezia totala max. sin 11 m. Per ils baghetgs accessoris dil menaschi ei l'altezia maximala limitada sin 5 m. Las casettas ein da formar a moda uniforma ed astgan buca surpassar la surfatscha maximala da 7 m x 6 m ed in'altezia totala da 4 m.

³ Baghetgs e stabiliments ston s'integrar bein ella cuntrada. Sche necessari pren l'autoridad da baghegiar disposiziuns arisguard la situaziun, posiziun e formaziun dils baghetgs.

⁴ Per menar ina piazza da campar drova ei ina permissiun da menaschi dalla suprastanza communal. Quella vegn dada, mo sche

- tut las installaziuns sanitaras necessarias ein avon maun,
- in concept da formaziun approbaus dalla suprastanza communal tenor al. 1 ei avon maun ed
- in'ordinaziun da campar approbada dalla suprastanza communal ei avon maun. Quella reglescha en special era las cumparts da casettas e piazzas da campar digl entir onn, aschinavon ch'ina tala regulaziun manca el concept da formaziun.

Art. 47 Zona per l'explotaziun da material

¹ La zona per l'explotaziun da material cumpeglia surfatschas previdas per l'explotaziun da material natural sco crappa, glera, sablun, arschella ed outras materias primas mineralas.

² Baghetgs e stabiliments che surveschan ad explotar ni raffinar il material explotau el liug san vegnir lubi per il cuoz dil menaschi d'explotaziun. Ils secturs, els quals tals baghetgs e stabiliments san vegnir construi, vegnan fixai el plan general da formaziun.

³ Il plan general da formaziun fixescha la formaziun digl areal suenten la fin dall'explotaziun da material ni suenten singulas etappas ed ulteriuras mesiras da formaziun sigl areal d'explotaziun e mesiras per la protecziun dil contour.

⁴ Suenten l'explotaziun ein las surfatschas da formar tenor il plan general da formaziun. L'autoridad da baghegiar pren las mesiras necessarias ella procedura per la lubientscha da baghegiar. En special sa ella pretender ina segirtad adattada (de-

¹ Concernent campar ordeifer piazzas da campar mira art. 19 dalla lescha da polizia (LP; LIG 41.1)

posit ligiaus ad in intent specific) per ils mieds finansials ch'ei necessariis per terminar las lavurs.

Art. 48 Zona per la gestiun da material

¹ La zona per la gestiun da material ei previda per baghetgs, stabiliments e deposits temporars en connex cun l'explotaziun e raffinaziun da materias naturalas sco crappa, glera, sablun, arschella ed autras materias primas mineralas, cun la rimnada e zavrada da rumians da baghegiar, cun la preparaziun da rumians da baghegiar minerals sco material da demoliziun da betun, material da demoliziun mischedau, asfalt excavau e scavaments da vias ni cun la producciun da material da baghegiar sco betun, maula e material mischedau a cauld.

² La zona per la gestiun da materials naturalas ei previda per baghetgs, stabiliments e deposits temporars en connex cun l'explotaziun e raffinaziun da materials naturalas sco crappa, glera, sablun ed arschella.

³ Permess ein locals da biro e d'exposiziun, aschinavon ch'els stattan en connex cun in diever conform alla zona. Igl ei buca permess da construir spazi da habitar.

⁴ Las surfatschas revendicadas ein da formar e recultivar enteifer treis onns sunter la fin dalla gestiun da material el senn dil diever futur digl areal. L'autoritat da baghegiar pren las mesiras necessarias ella procedura per la lubientscha da baghegiar. En special sa ella pretender ina segirtad adattada (deposit ligiaus ad in intent specific) per ils mieds finansials ch'ei necessariis per la recultivaziun.

⁵ Resalvadas restan disposiziuns specialas dil plan general da formaziun ni dil plan d'areal.

Art. 49 Zona per ina deponia da material

¹ La zona per ina deponia da material cumpeglia surfatschas previdas per installar ina deponia da substanzias inertas per dismetter material da scavament, d'excavaziun e da rumida buca tschuffernada.

² Baghetgs e stabiliments san vegnir permess per il cuoz dil menaschi da deponia, aschilunsch ch'els ein indispensabels per il menaschi.

³ Il plan general da formaziun ni in plan d'areal fixescha la formaziun digl areal sunter la fin dil diever sco deponia ni sunter singulas etappas ed ulteriuras mesiras concernent l'installaziun e la formaziun dalla deponia e mesiras per la protecciun dil contuorn. La vischnaunca sa pretender ina segirtad adattada (deposit ligiaus ad in intent specific) per ils mieds finansials ch'ei necessariis per la recultivaziun.

⁴ Per l'installaziun, il menaschi ed il manteniment dalla deponia sco era per la fin e sia garanzia valan dil rest las prescripziuns federalas e cantunalas respectivas. Resalvadas restan en special las lubientschas necessarias digl Uffeci per la natira ed igl ambient dil Grischun.

⁵ La suprastonza communal sa obligar ils menaders d'in implont da substanzias inertas d'acceptar suenter malauras material da scavament e d'excavaziun buca tschuffergnau per kundiziuns favoreivlas el rom dallas pusseivladads dil menaschi.

Art. 50 Zona da deponia

¹ La zona da deponia cumpeglia surfatschas previdas per installar ina deponia reactiva e la gestiun da rumians reactivs.

² Baghetgs ed implonts che surveschan al menaschi dalla deponia ni alla rimnada, alla zavrada, al deposit temporar ed alla preparaziun da rumians da baghegiar e rumians cumpostabels ni ulteriurs rumians san vegnir lubi per il cuoz dil menaschi da deponia.

³ Il plan general da formaziun fixescha la formaziun digl areal suenter la fin dil diever sco deponia ni suenter singulas etappas ed ulteriuras mesiras concernent l'installaziun e la formaziun dalla deponia e mesiras per la protecziun dil contuorn. La vischnaunca sa pretender ina segirtad adattada (deposit ligiaus ad in intent specific) per ils mieds finansials ch'ein necessaris per la finiziun e la recultivaziun dalla deponia.

⁴ Per l'installaziun, il menaschi ed il manteniment dalla deponia sco era per la fin e sia garanzia valan dil rest las prescripziuns federalas e cantunalas respectivas. Resalvadas restan en special las lubientschas necessarias digl Uffeci per la natira ed igl ambient dil Grischun.

Art. 51 Zona da cumpostaziun

¹ La zona da cumpostaziun survescha al deposit temporar ed a la preparaziun ecologica da rumians verds cumpostabels sco era al deposit temporar da zenslas lenn preparadas per arder.

² Ella zona da cumpostaziun «post per rimnar rumien verd» eis ei sulettamein lubiu da deponer temporarmein rumians verds e zenslas lenn preparadas per arder.

³ Mo baghetgs e stabiliments temporars che surveschan agl intent dalla zona astgan vegnir installai. Baghetgs e stabiliments che vegnan buca pli duvrai ston vegnir allontanai. Igl ei permess da far seivs.

⁴ La suprastonza communal relai in reglament da gestiun per igl implont.

3. Plan general da formaziun (PGF)

A. Disposiziuns generalas

Art. 52 Determinaziun

Il plan general da formaziun cuntegn las suandontas determinaziuns:

- a) Areal da formaziun ella zona da habitadi
- areal per la protecziun dil maletg dil liug

Art. 53

- curtin prezius Art. 54
- curtin da plontas prezius Art. 54
- sectur da piazzas Art. 54
- sectur da svilup staziun Art. 55
- sectur da baghegiar construcziuns aultas --
- liug da baghegiar construcziuns annexas --
- areals da formaziun quartier dil spital prescripziuns specialas
da baghegiar per il quartier dil spital

- b) Areal da formaziun ella cuntrada
- scamond da construcziuns aultas Art. 56

- c) Objects da formaziun
- baghetgs e stabiliments protegi Art. 43 LPTGR/art. 57
- baghetgs e stabiliments protegi parzialmein Art. 57
- volumens da construcziun ch'ein da mantener Art. 57
- objects naturals e culturals protegi Art. 44 LPTGR/art. 58
- objects naturals e culturals digns da vegnir manteni Art. 44 LPTGR/art. 58
- quartiers da miezmiur e miezutschi protegi Art. 59
- quartiers da miezmiur e miezutschi digns da vegnir manteni Art. 59
- lingias da baghegiar Art. 55 LPTGR/art. 60
- objects da formaziun quartier dil spital prescripziuns specialas da
baghegiar per il quartier dil spital

- d) Prescripziuns da formaziun
- obligaziun d'arcadas Art. 61
- prescripziuns d'altezia --

B. Areal da formaziun ella zona da habitadi

Art. 53 Areal per la protecziun dil maletg dil liug

¹ Sco areal per la protecziun dil maletg dil liug definescha il plan general da formaziun parts dalla vischnaunca cun gruppas da construcziuns, baghetgs e stabiliments sco era spazis libers ch'ein da gronda impurtonza per l'architettura locala sin fundament da lur posiziun, fuorma e structura.

² Tut ils projects da baghegiar ein da comunicar all'autorità da baghegiar avon ch'els vegnan elaborai. Sin igl areal per la protecziun dil maletg dil liug sto la structura da habitadi e moda da baghegiar existenta vegnir mantenida e completada cun gronda premura. Nua che lingias da formaziun per baghegiar mauncan, ston baghetgs novs e reconstrucziuns mantener las lingiadas existentas. Las altezias e la fuorma dil tetg sedrezzan tenor ils baghetgs circumdants.

³ Aschilunsch ch'ins ha fatg el plan general da formaziun (aunc) negina qualificaziun definitiva tenor art. 57 resp. art. 54, ein baghetgs, stabiliments e spazis libers situai sin igl areal per la protecziun dil maletg dil liug protegi complettamein, tochen ch'els vegnan classificai definitivamein tenor al. 4 resp. al. 5, q. v. d. els ein da mantener ed astgan buca vegnir transformai, demoli ni disfatgs egl intern.

⁴ Sche mesiras da construcziun duein vegnir pridas vida baghetgs e stabiliments ni en cass ch'ina decadenza smanatscha, decida l'autorità da baghegiar el cass singul cun consultaziun dalla tgira da monuments e/ni la cussegliaziun en damondas dalla formaziun, schebein e – sche gie – tgei basegns da protecziun (conform ad art. 57) che valan per ils baghetgs e/ni stabiliments resp. per parts da quels. Ils cuosts van a quen dil requirent dalla damonda da baghegiar. Sch'ils baghetgs e stabiliments ein protegi tenor art. 57, ei la tgira da monuments da consultar.

⁵ Sche spazis exteriurs duein vegnir transformai ni surbaghegiai, decida l'autorità da baghegiar el cass singul cun consultaziun dalla cussegliaziun en damondas da formaziun, schebein e – sche gie – tgei basegns da protecziun concrets (conform ad art. 54) che valan per il spazi exteriur corrispudent resp. per parts da quel. Ils cuosts van a quen dil requirent dalla damonda da baghegiar.

Art. 54 Curtins, curtins da plantas, secturs da piazzas e spazis exteriurs

¹ Els curtins e curtins da plantas prezius determinai el plan general da formaziun ein novas construcziuns aultas e parcadis alla surfatscha da principi buca permess. Lubi ein baghetgs che surveschan alla cultivaziun. Parcadis sutterrans ein mo permess, sch'il curtin vegn mantenius essenzialmein. En connex cun projects da baghegiar ei la cussegliaziun en damondas dalla formaziun ni la tgira da monuments da consultar.

² Els secturs da piazzas determinai el plan general da formaziun ei la situaziun da piazzas existenta da mantener. Projects da baghegiar per baghetgs circumdants astgan buc influenzer la situaziun da piazzas.

³ Els spazis exteriurs prezius determinai el plan general da formaziun ei la formaziun dils spazis exteriurs existenta da mantener. En connex cun projects da baghegiar ei la tgira da monuments da consultar.

Art. 55 Secturs da svilup

¹ Sco secturs da svilup definescha il plan general da formaziun parts dalla vischnaunca cun potenzial da svilup special en loghens cun bien access. Baghetgs novs (incl. demoliziun/demoliziun parziala e reconstrucziun) che han en mira in volumen da construcziun considerabel astgan per regla vegnir lubi mo a basa d'ina procedura da varianza che garantescha in'aula qualitat. Quei sa vegnir realisau en ina procedura dalla planisaziun consecutiva ni en ina procedura per la lubientscha da baghegiar. La vischnaunca sto vegnir integrada a moda adequata ella procedura da varianza. Cunzun eis ella legitimada da delegar in'experta/in expert el gremi da valetaziun.

² La vischnaunca sa separticipar finanziarmein a projects enteifer secturs da svilup el senn d'art. 6, aschinavon ch'igl interess public corrispudent ei avon maun.

³ Supplementarmein allas divergenzas tenor art. 76 san ins augmentar el sectur da svilup staziun el rom da planisaziuns consecutivas l'altezia dallas fatschadas sco era l'altezia totala sin mintgamai max. 21 m, aschinavon ch'igl ei avon maun ina

valetaziun positiva dalla cussegliaziun en damondas dalla formaziun; art. 21 al. 2 ei buc applicabels. Per augmentar las mesiras d'altezia valan pretensiuns specialas en connex cun la formaziun dils baghetgs e cun spazis exterius.

C. Arels da formaziun ella cuntrada

Art. 56 Scamond da construcziuns aultas

¹ Ils arels marcai el plan general da formaziun cun in scamond da construcziuns aultas astgan buca vegnir surbaghegiai sur il terren decisiv (CIAC 1.1).

² Midadas dil terren, plontaziuns, mirs e classenas ein permess, sch'els cunterfan buc agl intent dil scamond da construcziuns aultas.

D. Objects da formaziun

Art. 57 Baghetgs e stabiliments protegi e protegi parzialmein, volumens da construcziun ch'ein da mantener

¹ Sco baghetgs e stabiliments protegi determinescha il plan general da formaziun baghetgs e stabiliments ch'ein sin fundament da lur architectura, substantia architectonica (ed eventualmein lur posiziun e formaziun) da gronda valur arisguard la construcziun da habitadis e la historia dalla construcziun. Els ein da principi da mantener ed astgan ni vegnir demoli ni disfatgs egl intern. Mantenend aschi bein sco pusseivel la substantia architectonica historica ein renovaziuns e reconstrucziuns permessas. Eventualas construcziuns annexas astgan buc influenzer considerablamein la finamira da protecziun.

² Sco baghetgs e stabiliments protegi parzialmein determinescha il plan general da formaziun baghetgs e stabiliments ch'ein sin fundament da lur architectura, substantia architectonica (ed eventualmein lur posiziun e formaziun) da gronda valur arisguard la construcziun da habitadis e la historia dalla construcziun. La substantia architectonica exteriora essenziala ed eventuala substantia architectonica historica impurtonta egl intern dil baghetg ein da mantener. Demoliziuns parzialas san vegnir lubidas, aschilunsch ch'ellas semuossan sco indispensablas per in meglier diever dil baghetg e cunterfan buc alla finamira da manteniment.

³ Baghetgs tenor al. 1 e 2 valan sco protegi el senn d'art. 9 al. 1 LAS.¹

⁴ Sco volumens da construcziun ch'ein da mantener determinescha il plan general da formaziun baghetgs che contribueschan cun lur posiziun e formaziun essenzialmein alla qualitat digna da vegnir mantenida dil maletg dil liug ed all'identitad dil liug. Volumens da construcziun ch'ein da mantener san vegnir demoli e reconstrui, sch'il project dil baghetg niev posseda silmeins las medemas qualitats arisguard la construcziun da habitadis quei che pertucca la posiziun, fuorma e formaziun sco igl object che vegn demolius.

¹ Lescha davart las habitaziuns secundaras (LAS; CS 702)

⁵ Cun excepziun da lavurs da sanaziun marginalas ein:

- projects da baghegiar tenor alinea 1 e projects da baghegiar che sebasan sin art. 9 LAS d'accompagnar dalla tgira da monuments e
- tut ils auters projects da baghegiar d'accompagnar dalla tgira da monuments ni dalla cussegliaziun en damondas dalla formaziun.

Art. 58 Objects naturals e culturals protegi e digns da vegnir manteni

¹ Per ils objects naturals e culturals protegi che vegnan numnai el plan general da formaziun valan las determinaziuns dalla legislaziun cantunala davart la planisaziun dil territori. ¹

² Ils objects naturals e culturals digns da vegnir manteni defini el plan general da formaziun sco sendas, punts, craps da scaluttas e craps d'enzennas e fontaunas historicas sco era plantaschas da pumera cun best ault e mirs schetgs tradiziunals e craps erratics ein da tgirar e da mantener specialmein.

³ L'autoridad da baghegiar sustegn mesiras per sviluppar vinavon la cuntrada naturala e culturala e per mantener ils objects prezius. En connex cun projects da baghegiar pren ella disposiziuns necessarias per mantener objects prezius el rom dalla procedura per la lubientscha da baghegiar. L'autoridad da baghegiar sa consultar expertas ed experts per la valitaziun ed adossar ils cuosts als patruns da construcziun.

Art. 59 Quartiers da miezmiur e miezutschi protegi e digns da vegnir manteni

¹ Per ils quartiers da miezmiur e miezutschi protegi (quartier da femellas piglialauncas) che vegnan numnai el plan general da formaziun valan las determinaziuns dalla legislaziun federala davart la protecziun dalla natira e dalla patria. ²

² Ils quartiers da miezmiur e miezutschi digns da vegnir manteni determinai el plan general da formaziun (quartiers da stad, quartiers d'unviern, quartiers da femellas piglialauncas potenzials) ein da mantener.

³ En connex cun projects da baghegiar che tangheschan il tetgom ni il clutger (baselgias, capluttas) sto l'autoridad da baghegiar consultar la persuna responsabla per la protecziun dils miezmiur e miezutschi incumbensada digl uffeci per la natira ed igl ambient.

⁴ La colligiazioni dils quartiers da miezmiur e miezutschi ei da garantir. En special ils contuorns directs da quartiers da miezmiur e miezutschi protegi e digns da vegnir manteni ein da formar correspondentamein, aschia ch'igl ei garantiu ch'ils miezmiur e miezutschi san s'orientar.

¹ Art. 44 Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100)

² Art. 20 al. 2 Ordinaziun davart la protecziun da la natira e dalla patria (OPNP; CS 451.1)

⁵ Indrezs per l'illuminaziun exteriura els contuorns directs da quartiers da miezmiur e miezutschi ein d'installar aschia ch'ils miezmiur e miezutschi vegnan buc influenzai. Novs indrezs per l'illuminaziun exteriura scenografics (illuminaziun da fatschadas, clutgers ed objects) ein buca lubi el contuorn direct da quartiers da miezmiur e miezutschi.

Art. 60 Lingias da baghegiar

¹ Lingias da baghegiar el senn pli vast cumpeglian las lingias da baghegiar tenor LPTGR,¹ lingias da baghegiar per construcziuns aultas e lingias da baghegiar obligatorias. Las davosas surveschan alla formaziun dil maletg dil liug ni da singuls trassés da via ed al liug dils baghetgs enteifer il habitadi.

² Construcziuns aultas astgan buca surpassar lingias da baghegiar per construcziuns aultas.

³ Las lingias da baghegiar obligatorias determineschon stringentamein la posiziun da baghetgs ni da varts da baghetgs.

⁴ Art. 55 al. 3 LPTGR vala analog.

E. Prescripziuns da formaziun

Art. 61 Obligaziun d'arcadas

¹ Il plan general da formaziun definescha parts da fatschadas, nua ch'ina arcada publica sto stringentamein vegnir mantenida resp. construida sco colligiazion per il traffic buca motorisau.

² L'obligaziun d'arcadas vala per baghetgs novs, baghetgs substitutivs en connex cun demoliziuns e reconstrucziuns e per transformaziuns essenzialas.

4. Plan general d'avertura (PGA)

A. Disposiziuns generalas

Art. 62 Determinaziuns

¹ Il plan general d'avertura cunteng las suandontas determinaziuns:

a) Implonts d'avertura

· vias cantunalas	lescha davart las vias dil cantun
· vias da rimnada e d'avertura	Art. 64
· vias agricolas e forestalas	Art. 65
· vias da velos, vias da pedunzs e sendas da viandar	Art. 66
· parcadis publics	Art. 67
· stabiliments da provediment e da dismessa	Art. 68

¹ Art. 55 Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100)

- stabiliments da sport e da temps liber Art. 69
 - loipas da cuorsa liunga Art. 70
- b) Ulteriuras determinaziuns
- lingias da baghegiar Art. 55 LPTGR/art. 60

² Per stabiliments da traffic sco vias cantunalas, viasfier ni pendicularas e per stabiliments da provediment e da dismesa sco lingias d'aula tensiun e lingias da telefon che vegnan purtai dalla Confederaziun, dil Cantun ni da tiarzs, valan las prescripziuns federalas ni cantunalas respectivas. Quels stabiliments ein da nudar el plan general d'avertura cun in renviament alla purtadra resp. al purtader.

B. Implonts d'avertura

Art. 63 Disposiziuns generalas

¹ Il plan general d'avertura determinescha las vias da rinnada e d'avertura, ils stabiliments per il traffic buca motorisau sco vias da pedunzs e sendas da viagiar, las vias da velos, las vias d'auul e las vias da transport, aschilunsch ch'ils stabiliments ein necessaris per l'avertura dil territori communal. El definescha ils equipments necessaris per in'avertura sufficienta sco parcadis publics e fermadas da bus e d'autos da posta.

² Nua ch'il plan general d'avertura determinescha per stabiliments da traffic dall'avertura detagliada sulettamein puncts da colligaziun, vegn il trassé exact diils stabiliments definius el rom d'ina planisaziun consecutiva ni ella procedura per la lubientscha da baghegiar.

Art. 64 Vias da rinnada e d'avertura

¹ Vias da rinnada e d'avertura ein d'adattar tenor il tip e la dimensiun al territori ch'ei da render accessibels. Ellas ein da colligiar aschia cun la reit da vias surordinada ch'ellas attiran negin traffic jester. Nua che las relaziuns pretendan ei, vegnan las vias e piazzas illuminadas.

² Vias da quartier ein da concepìr aschia ch'ellas san vegnir duvradas sco spazis exterius per intents comunabels dil quartier e sco access.

Art. 65 Vias agricolas e forestalas

¹ Vias agricolas e forestalas surveschan al diever dil territori buca habitau colligiau, en special alla cultivaziun agricola e forestala.

² Il diever dallas vias agricolas e forestalas sedrezza tenor las prescripziuns dalla legislaziun forestala e tenor la regulaziun communal dil traffic local.

³ Tenor basegns relai la vischnaunca restricziuns da diever per il traffic buca motorisau.

Art. 66 Vias da velos, vias da pedunzs e sendas da viandar

¹ Las vias da velos, vias da pedunzs e sendas da viandar sco era las zonas da pedunzs determinadas el PGA ein tenor pusseivladad da construir separadamein dil traffic motorisau. Ellas ein da concepir a moda attractiva.

² Sendas da viandar ordeifer ils habitadis ein da concepir e marcar sco sendas naturalas.

Art. 67 Parcadis publics

¹ La vischnaunca procura per ina purschida sufficienta da parcadis publics per vehichels a motor e per velos.

² En cass da basegns relai la vischnaunca in'ordinaziun da diever e/ni da taxas per parcadis publics e per stabiliments communabels che vegnan erigi dalla vischnaunca.

Art. 68 Stabiliments da provediment e da dismesa

¹ Il plan general d'avertura differenziescha ils stabiliments da provediment e da dismesa existents e planisai ch'ei necessari per l'avertura sufficienta dallas zonas da baghegiar. Quei ei cunzun stabiliments dil provediment d'ava da beiber, dil provediment d'energia, dalla telecomunicaziun, dalla gestiun da rumians ed – a norma dil plan general d'allontanament d'ava – stabiliments dalla serenaziun.

² Suloms ella zona da baghegiar ston esser colligiai cun ils conducts publics defini el plan general d'avertura ni en ina planisaziun consecutiva.

³ Il diever dils stabiliments da provediment e da dismesa publics sedrezza tenor la legislaziun d'avertura dalla vischnaunca.

⁴ Nua ch'il plan general d'avertura determinescha per stabiliments da provediment e da dismesa sulettamein puncts da colligiazion, vegn il trassé exact dils stabiliments definius el rom d'ina planisaziun consecutiva ni ella procedura per la lubientscha da baghegiar.

Art. 69 Stabiliments da sport e da temps liber

¹ Stabiliments da sport e da temps liber sco runals, pendicularas, vias da scursalar, pistas finlandesas, ruschneras sco era ils indrezs da menaschi respectivs sco loghens per retrer ava, conducts d'ava e spinas d'ava per ennevar ein admissibels a norma dil plan general d'avertura.

² Per realisar stabiliments da sport e da temps liber defini el plan general d'avertura sco suttameis alla concessiun, per exempel runals e pendicularas, drova ei ina concessiun ed in'aprobaziun dil plan dalla Confederaziun ni dil Cantun.

Art. 70 Loipas da cuorsa liunga

Il plan general d'avertura determinescha il trassé general dallas loipas da cuorsa liunga.

C. Effects giuridics dallas determinaziuns el PGA

Art. 71 Stabiliments da traffic

Aschinavon che la vischnaunca posseda ils dretgs d'utilisaziun correspundents (proprietad, servituts) ein ils stabiliments da traffic nudai el PGA incl. ils equipaments appartenents publics e mintgin sa passar e carrar sin els el rom da lur intent e dalla regulaziun dil traffic local.¹

Art. 72 Loipas da cuorsa liunga

¹ Per ils stabiliments dallas loipas da cuorsa liunga marcadadas el PGA stat a disposiziun dad omisduas varts dallas lingias determinadas el plan in sectur da mintgamai 10m ordeifer la zona da baghegiar ed in sectur da 3m enteifer la zona da baghegiar. En vesta ad in diever cun dapli risguard san proprietaris da terren pretender ch'il cuors dalla loipa da cuorsa liunga vegni dislocaus enteifer ils secturs numnai, aschilunsch che las relaziuns topograficas permettian quei. Ils cuosts che resulteschan van a quen dil gestiunari.

² La vischnaunca ei autorisada da schar preparar mecanicamein las loipas, sche la cozza da neiv ei aulta avunda. Mintgin astga far diever dallas loipas da cuorsa liunga. Ils proprietaris da terren han da tolerar il stabiliment ed il diever dallas loipas.

³ Dil rest vala la regulaziun davart la zona da sport d'unviern (art. 44) analog.

Art. 73 Conducts publics

¹ Cun la determinaziun el PGA valan ils dretgs da passar cun conducts necessaris per ils conducts publics sco dai resp. ils proprietaris dil terren ston tolerar ils conducts correspundents. Per conducts aunc buca realisai vegn la ruta exacta dils conducts concretisada el rom dalla lubientscha da baghegiar cun agid d'ina disposiziun; per conducts existents vala il dretg da passar cun conducts per igl effectiv. Ils proprietaris da terren san pretender che tals conducts vegnien dislocai, sch'in andament dil conduct equivalent ei garantius e sch'els sorprendan ils cuosts in quei connex. Cuntrari van ils cuosts per dislocar ils conducts a quen dalla vischnaunca,

- sch'il cuoz da veta dil conduct correspundent ei spirius essenzialmein ni
- sch'il proprietari dil terren havess disavantatgs relevonts, sch'ils conducts restassen e sch'ei resultass negins cuosts sproporziunai per la vischnaunca.

¹ Concernent expropriaziun el rom digl uorden fundamental mira art. 97 al. 1 cif. 3 Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100)

² Sch'in conduct public buca marcaus el PGA sto traversar terren privat, ein ils proprietaris da terren obligai da tolerar il conduct incl. stabiliments appartènents. La ruta exacta dils conducts vegn concretisada el rom dalla lubientscha da baghegiar cun agid d'ina disposiziun. Sch'ils basegns dil terren engrevegiu semidan pli tard, sto il conduct vegnir dislocaus a quen dalla vischnaunca.

³ En cass da dispeta vegnan eventualas pretensiuns d'indemnisaziun fixadas dalla cumissiun d'expropriaziun cumpetenta.

5. Planisaziuns consecutivas

Art. 74 Planisaziun consecutiva

¹ Per planisaziuns consecutivas (planisaziun digl areal e planisaziun da quartier) valan las determinaziuns relativas dalla LPTGR¹ e dall'OPTGR.²

² La cunfinaziun dil territori da planisaziun determinada el plan da zonas ei ligionta per in e scadin.³ All'entschatta ni el decuors dalla planisaziun sa la suprastanza communal extendar la procedura sin ulteriurs terrens, aschilunsch che quei ei necessari ni cunvegnent.

Art. 75 Divergenzas dalla moda da baghegiar tenor las reglas conformas alla zona

El rom da planisaziuns consecutivas san ins fixar las suandontas divergenzas dalla moda da baghegiar tenor las reglas conformas alla zona, sch'ins contonscha aschia in diever economic dil terren cun ina qualitat da habitar e da formar surproportiunala e negins interess publics predominants s'opponan:

- a) Las distanzas dils cunfins e da baghetgs san vegnir fixadas libramein tenor criteris architectonics. Enviers terrens cunfinonts ordeifer il territori cumpigliau dalla planisaziun consecutiva valan las distanzas dils cunfins e da baghetgs dalla moda da baghegiar tenor las reglas.
- b) Las lunghezas dils baghetgs e la fusiun da plirs cubus san vegnir fixadas libramein tenor criteris architectonics.
- c) Enteifer il territori cumpigliau astga il diever vegnir fixaus libramein tenor criteris architectonics.
- d) Daventa ina midada da terren necessaria per motivs dalla formaziun, sa la calculaziun dall'altezia naven dil niev terren vegnir prescretta.
- e) L'intensidad dall'utilisaziun sa vegnir augmentada per tochen max. 10%.

¹ Art. 46 ss. Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100) concernent il plan d'areal; Art. 51 ss LPTGR concernent il plan da quartier

² Art. 16 ss. Ordinaziun davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (OPTGR; DG 801.110)

³ Ei vala ina zona da planisaziun (art. 26 al. 4 LPTGR).

IV. Uorden d'avertura

1. Disposiziuns generalas

Art. 76 Leschas e reglaments d'avertura

¹ Sco completaziun dalla lescha da baghegiar reglan las leschas ed ils reglaments d'avertura (lescha dil provediment d'aua, lescha dil allontanament dad auas piarsas e lescha da rumians) la projectaziun, la construcziun e la formaziun tecnica, il diever, il manteniment e la renovaziun corrispundenta als basegns dils stabiliments d'avertura publics e privats, en special els secturs dil provediment d'aua, dil tractament d'auas piarsas, dalla gestiun da rumians sco era dil provediment d'energia e dalla telecomunicaziun, aschilunsch che singulas incumbensas ein buca delegadas a corporaziuns da vischnauncas, a purtadras ni purtaders concessiunai ni a persunas privatas. Las leschas ed ils reglaments fixeschan las obligaziuns e las premissas da colligaziun.

² Resalvadas restan reglamentaziuns specialas el rom da planisaziuns consecutivas.

Art. 77 Program d'avertura

¹ La suprastanza communal ei cumpetenta per relaschar il program d'avertura. ¹

² La suprastanza communal expone publicamein duront 30 dis il sboz dil program d'avertura en vischnaunca ed informescha davart l'exposiziun egl organ da publicaziun uffical dalla vischnaunca ed el feagl uffical cantunal. Duront l'exposiziun publica san pertuccai far propostas ed objecziuns alla suprastanza communal. Quella examinescha las propostas, decida davart eventualas adattaziuns e relai il program d'avertura.

³ La suprastanza communal procura che las obligaziuns finanzialas che seresulta dil program d'avertura vegnan integradas el preventiv annual dalla vischnaunca.

⁴ En cass da midadas considerablas dil program d'avertura drova ei ina nova procedura da publicaziun.

Art. 78 Nums da vias e da casas

¹ La suprastanza communal decida davart ils nums dallas vias, sendas e piazzas publicas e privatas sin il territori communal. Tut tenor usit local ein ils nums romontschs ni tudestgs. Giavischs giustificai da vischins ein da risguardar ton sco pusseivel.

² Nums da casas drovan ina lubientscha dall'autoridad da baghegiar. La lubientscha vegn dada, sch'il num e l'inscripziun corrispundan als usits locals e scumbegls ein exlaus.

¹ Art. 59 Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100)

2. Projectaziun e lubientscha

Art. 79 Projects generals e projects da baghegiar

¹ Ils projects generals cumpeglian ils stabiliments da traffic dall'avertura fundamentala e generala, ils stabiliments principals dil provediment d'ava e dalla dismesa d'avas piarsas, sco era stabiliments dil provediment d'energia e dalla gestiun da rumians.

² Ils projects da baghegiar fixeschan il tip, la dimensiun, la situaziun e la formaziun tecnica dils stabiliments d'avertura ed ulteriurs detagls.

³ La lubientscha dils stabiliments d'avertura succeda ella procedura per la lubientscha da baghegiar.

3. Realisaziun, menaschi, manteniment e renovaziun

A. Stabiliments d'avertura publics

Art. 80 Realisaziun

¹ Ils stabiliments communsals dall'avertura fundamentala e generala realisescha la vischnaunca a norma dil program d'avertura. Resalvadas restan disposiziuns d'avertura dils secturs d'access fixai el plan general d'avertura.

² Stabiliments dall'avertura detagliada eregia la vischnaunca, sch'els surveschan ad in diember pli grond da suloms.

³ Sche l'autorità da baghegiar refusescha damondas da personas interessadas da realisar l'avertura detagliada, autorisescha ella ils proponents dad ereger ils stabiliments tenor ils plans dalla vischnaunca sco stabiliments d'avertura privats.

Art. 81 Menaschi, manteniment e renovaziun

¹ La vischnaunca procura per in menaschi e manteniment impeccabel e la renovaziun a temps da tut ils stabiliments d'avertura communsals.

² Igl ei d'evitar che stabiliments da traffic publics vegnan tschuffergnai. La vischnaunca procura ch'ils stabiliments ch'ella mantegn vegnien schubergiai periodicamein.

³ Sche privats tschuffrognan ils stabiliments da traffic sur mesira, ston ils caschunaders schubergiar els sin agen quen. Sch'ei fa da basegns, pren l'autorità da baghegiar las disposiziuns necessarias.

Art. 82 Rumida da neiv

¹ La vischnaunca tegn aviert ils stabiliments da traffic communsals durant igl unviern, aschilunsch che quei corrispunda als basegns publics. El rom dils credits che la vischnaunca ha decidu, definescha l'autorità da baghegiar las vias communsalas, sendas e piazzas ch'ei da rumir.

² La vischnaunca ha il dretg da deponer la neiv che vegn rumida, cun schanegiar il meglier pusseivel baghetgs e culturas, sin suloms privats cunfinonts. Suenter che la neiv ei luada, sto la vischnaunca schubergiar ils terrens pertuccai da carpella e rumians. La vischnaunca indemnisescha ils donn.

B. Stabiliments d'avertura privats

Art. 83 Disposiziuns generalas

¹ La realisaziun e finanziaziun dils stabiliments d'avertura privats ei caussa dils proprietaris da terren.

² Ils stabiliments d'avertura privats ston esser permanentamein en in bien stan e vegnir renovai a temps. Sche questa obligaziun vegn negligida, pren l'autoridad da baghegiar las mesiras necessarias. Sch'ei fa da basegns, ordeina ella l'execuziun substitutiva.

³ La rumida da neiv sin vias ed access privats ei caussa dallas personas privatas.

Art. 84 Surprida entras la vischnaunca

¹ La vischnaunca sa surprender da renovar, mantener e schubergiar ils stabiliments da traffic, da provediment ni da dismessa privats, sco era il survetsch d'unviern per vias privatas, e quei cun metter a quen ils cuosts primars, sch'ils proprietaris da terren adempleschan buca sufficientamein lur obligaziun da renovaziun e manteniment. L'autoridad da baghegiar reparta ils cuosts sin ils proprietaris da terren, e quei tenor ils principis dalla procedura da contribuziun defini ella legislaziun davart la planisaziun dil territori.¹

² Sin damonda sa la vischnaunca surprender stabiliments d'avertura privats che surveschan al diever general e che satisfan allas pretensiuns tecnicas, aschilunsch ch'ils stabiliments ein en in bien stan e vegnan cedi gratuitamein. Ei exista negin dretg sin ina tala surprida. Arisguard in'eventuala expropriaziun da stabiliments d'avertura privats vala il dretg cantunal.

4. Stabiliments comunabels, dretgs da condiever, dretg da passadi urgent e dretg d'anca d'urgenza

Art. 85 Stabiliments comunabels

L'autoridad da baghegiar sa obligar ils proprietaris da terren d'in quartier e da terrens vischinonts da construir stabiliments comunabels privats e da metter a disposiziun quels stabiliments era a fiazas personas encunter in'indemnisaziun commensurada. En tals cas fixescha l'autoridad da baghegiar las indemnisaziuns e la part dils cuosts per mintga sulom cunfinont e reglescha en tgei dimensiun che tgi ha da star bien el futur per il manteniment. Per stabiliments comunabels pli gronds eis ei da far ina procedura per il plan da quartier.

¹ Art. 62 ss. Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100)

Art. 86 Dretg da condiever da stabiliments privats, dretg da passadi urgent e d'anca d'urgenza

¹ Ils proprietaris da conducts privats existents ein obligai da lubir il condiever da lur conducts ad auters proprietaris da terren, incl. la realisaziun da conducts da colligiaziun correspundents per in'indemnisaziun adequata. En cass da dispeta determinescha l'autoridad da baghegiar l'indemnisaziun. Dil rest vala per dretgs da passar cun conducts privats il Cudisch civil svizzer.

² L'autoridad da baghegiar sa obligar ils proprietaris da stabiliments da traffic privats existents da lubir il condiever da lur stabiliments incl. la realisaziun dall'ovra da colligiamet correspundenta per in'indemnisaziun adequata, aschinavon ch'il condiever schai egl interess public. En cass da dispeta determinescha l'autoridad da baghegiar l'indemnisaziun.

³ El rom d'in dretg da passadi urgent da dretg public sa l'autoridad da baghegiar en special era obligar proprietaris da terren da metter a disposiziun lur terren a tiazs sco access, aschinavon che tut las suandontas premissas vegnan ademplidas:

- la parcella da baghegiar dalla tiarza partida ha negin access ni in access nun-sufficient;
- la tiarza partida sa buca construir in access sufficient ni mo cun cuosts nunraschuneivels;
- ulteriurs instruments da planisaziun (planisaziun da quartier e semeglient) vegnan buc en damonda ni han purtau negina sligiazion per il problem d'avertura;
- igl ei cumprovadamein buca reussiu da secunvegnir a moda amicabla;
- la grevezia cun la servitut funsila correspundenta ni la restricziun dalla proprietad dil dretg public semuossa sco supportabla per il proprietari da terren pertuccau.

⁴ Suenter la vigur legala fa l'autoridad da baghegiar remarcar il dretg da passadi urgent ordinau sin tut las parcelas pertuccadas el cudisch funsil.

⁵ El rom d'in dretg d'anca d'urgenza dil dretg public sa l'autoridad da baghegiar obligar proprietaris da terren da metter a disposiziun lur sulom a vischins per posiziunar ancras d'injecziun per stabilisar preits da fossals d'urgenza durant la fasa da baghegiar e da vertir che las ancras sluccadas restien. Las premissas ein:

- il project da baghegiar previu sa buca vegnir realisau senza ancras temporaras ni mo cun expensas nunraschuneivlas;
- igl ei cumprovadamein buca reussiu da secunvegnir a moda amicabla;
- la grevezia dil vischin semuossa sco supportabla per el.

⁶ L'autoridad da baghegiar reglescha l'indemnisaziun per il condiever da stabiliments privats entras tiazs e tgi che paga en futur tgei part dil manteniment. Tier la cessiun d'in dretg da passadi urgent e d'anca d'urgenza da dretg public fixescha l'autoridad da baghegiar plinavon l'indemnisaziun ch'il beneficiari sto pagar. Quella sedrezza tenor la valeta commerciala dil dretg concediu.

V. Prescripziuns communalas da baghegiar

1. Segirtad e sanadad

Art. 87 Segirtad e sanadad, higiena da habitar

¹ Per baghetgs e stabiliments valan arisguard la segirtad e sanadad las prescripziuns dalla legislaziun cantunala davart la planisaziun dil territori.¹

² Stanzas cun surfatschas principalmein utilisadas (SIA 416) ston esser illuminadas avunda ed ins sto saver dar bein aria. Eventualmein ston ins crear cun agid digl equipament tecnic correspondent relaziuns impeccablas.

³ Stanzas da habitar e combras da durmir ston haver finiastras sur la tiara che meinan el liber e che san vegnir aviartas sufficientamein; la surfatscha da finiastras (mesira interiura dil rom) sto importar silmeins in dieschavel dalla surfatscha d'alzada netta (SIA 416) dalla stanza respectiva.

⁴ Per stanzas da habitar e da luvrar e combras da durmir ei in'altezia interiura (CIAC 5.4) da 2.30m d'observar ed en stanzas cun pendenzas dil tetg in'altezia interiura da silmeins 2m.

Art. 88 Aua da tetg e deposiziun da neiv

¹ Igl ei scumandau da deviar aua da tetg ed autras auas piarsas ni da deponer neiv da suloms sin vias, sendas e plazzas publicas. Plazzas avon casa ein da drenar. Aua da tetg e da drenadi ston ins schar sfundrar ni, nua che las relaziuns publicas lubeschan buca, menar en auas surterranas, aschilunsch che quei ei cumpatibel cun la legislaziun davart la protecziun dallas auas. L'aua astga vegnir menada ni directamein ni indirectamein ella canalisaziun, nun ch'ei existi conducts per aua da plievgia e neiv construi specialmein per quei intent.

² Nua che grundas-tetg ein parallelas cun la via, ston proprietaris da terren procurar cun agid da mesiras conformas agl intent che la neiv ruschni buca sin vias ni trottuars e che candeilas da glatsch crodien buca giuadora. Neiv tuschada giu da tetg astga buca vegnir deponida sin vias/trottuars. Ella ei d'allontanar ni da schar allontanar immediatamein. Resalvada resta la reglamentaziun excepziunala ella lescha da polizia.²

³ En cass da tralaschada sa l'autoridad da baghegiar exequir las lavurs necessarias a quen dils proprietaris da terren. Quell'execuziun d'uffeci ha liug en special en cass che neiv vegn deponida aschia ch'ella disturba il traffic public.

Art. 89 Preparativas en connex cun lavurs da baghegiar

¹ En connex cun lavurs da baghegiar da tut gener ein da prender las mesiras necessarias per proteger personas, caussas ed igl ambient.

¹ Art. 79 ss. Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100)

² Art. 11 lescha da polizia (LP; LIG 41.1)

² Lavurs da baghegiar ein da planisar e realisar aschia che aschi paucas immissiuns sco pusseivel vegnan emessas e las prescripziuns federalas e cantunalas vegnan observadas. Las prescripziuns dalla lescha da polizia¹ arisguard canera da baghegiar ein d'observar e valan analog era per puorla, zaccudidas e friads mullestus. En cass specials sa l'autorità da baghegiar lubir excepziuns ni ordinar ulteriuras restricziuns.

³ Avas piarsas da plazzals ein da tractar tut tenor tip dad avas piarsas e quantum, avon ch'ella vegn menada ni drenada cun lubientscha digl uffeci cantual per la natira ed igl ambient ella canalisaziun ni en in prefluent. Ils rumians da plazzals ein da dismetter tenor las prescripziuns federalas, cantunalas e communalas. Igl ei scumandau da barschar rumians sin plazzals.

⁴ Per la retratga d'ava ei la lescha davart il provediment d'ava d'observar.²

2. Formaziun

Art. 90 Disposiziuns generalas

Per la formaziun ed integraziun da baghetgs e stabiliments valan las prescripziuns dalla LPTGR³ e da quella lescha.

Art. 91 Tetgs

¹ Ils tetgs ein da concepì sco unitad formativa estetica en relaziun cun la substanzia architectonica (fuornas da tetgs, material) e la structura da habitadi vischinonta.

² Ellas zonas dil marcau vegl, dil vitg e d'engrondiment dil vitg ed els secturs cun direenziun dil tetg dada tenor plan general da formaziun ein mo tetgs cun duas e tetgs cun quater alas permess. Tetgs cun duas e tetgs cun quater alas ein mo permess, sche la pendenza ei da tuttas varts tuttina ed importa 30% (~16,7°) tochen 55% (~28,8°). Per construcziuns annexas e baghetgs pigns san tetgs cun in'ala pli plats e tetgs plats vegnir lubi.

³ En cass d'ina buna formaziun ed ina motivaziun plausibla sa l'autorità da baghegiar lubir excepziuns per al. 2, sch'igl ei avon maun ina valetaziun positiva dalla cussegliaziun da formaziun.

⁴ La pendenza maximala per tetgs plats importa 2%.

Art. 92 Construcziuns sin tetg, cucheras e nischas el tetg

¹ Glisch da surengiu ed – enteifer las mesiras permessas – cucheras, construcziuns sin tetg e nischas el tetg ein permessas, aschilunsch ch'ina formaziun dil tetg ed ina formaziun generala estetica ei garantida. La pendenza da lucarnas cun tetg plat importa la mesadad (mesirau en %) dil tetg principal appartenent. Baghetgs ellas

¹ Art. 30 Lescha da polizia (LP; LIG 41.1)

² Art. 5 e 14 Lescha davart il provediment d'ava (Lpa; 73.2)

³ Art. 73 e 74 Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100)

zonas dil marcau vegl, dil vitg e d'engrondiment dil vitg ed objects protegi defini el plan general da formaziun han negin dretg a construcziuns sin tetg e nischas el tetg ni a cucheras e glich da surengiu, aschinavon ch'igl ei buc avon maun ina valeta-ziun positiva dalla cussegliaziun da formaziun.

² Per construcziuns sin tetg e nischas el tetg valan las suandontas mesiras:

- altezia maximala (surpassament dalla surfatscha dil tetg): 50 cm sut il pli ault punct dalla construcziun da tetg;
- surfatscha maximala: 20% (construcziuns sin tetg) resp. 10% (nischas el tetg) dalla surfatscha dil tetg appartenent.

³ Construcziuns sin tetg per motivs dalla tecnica ein da restrenscher al minimum. Ellas astgan surpassar l'altezia totala mo per la mesira minimalme in necessaria.

⁴ Cucheras horizontalas ein permessas, sche stanzas davos vegnan buc illuminadas sufficientame in entras las finiastras ella fatschada dil tretetg. Ellas ston vegnir concepidas be in.

Art. 93 Balcuns ed autras parts dil baghetg spustadas viers anora ed anen

¹ Parts dil baghetg spustadas viers anora ed anen ston formar in'unitad formativa cun il baghetg (grondezia, proporziuns, materialias).

² Balcuns astgan per regla buca tonscher sur ils cantuns dil baghetg. Plinavon astgan ils balcuns mo vegnir vetrificai, sch'els tonschan buc ella distanza dil cunfin ni ella distanza dalla lingia da baghegiar e sch'els tegnan quen dallas directivas formativas.¹

Art. 94 Spazis externs e locals accessoris

¹ Sche habitadis ni casas da pliras famiglias cun silme ins tshun habitaziuns vegnan construidas ni engrondidas essenzialme in, ston piazzas da giug per affons, piazzas da seser ora el liber ni piazzas semegliontas suleglivas e protegidas dil traffic vegnir construidas sin terren privat, e quei en ina grondezia sufficienta (per regola 15% dall'entira surfatscha principalme in utilisada; SIA 416).

² Ella dimensiun da silme ins 10% dalla surfatscha principalme in utilisada (SIA 416) ston vegnir messas a disposiziun ordeifer las habitaziuns surfatschas utilisadas secundaras sco surcombras, tshalers, locals da zambergiar e locals accessoris en general.

Art. 95 Implonts solars

¹ Per metter implonts solars sin tetgs vala cun resalva dallas suandontas determinaziuns il dretg surordinau.²

¹ Art. 73 Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100)

² Art. 18a Lescha federala davart la planisaziun dil territori (LPT; CS 700), art. 32a ss. Ordinaziun davart la planisaziun dil territori (OPT; CS 700.1) arisguard l'obligaziun d' annunzia mira art. 40b Ordinaziun davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (OPTGR; DG 801.110)

² Per implonts solars egl areal per la protecziun dil maletg dil liug (art. 53) e sin baghetgs protegi, baghetgs parzialmein protegi e volumens da baghegiar ch'ei da mantener (art. 57) sto en mintga cass vegnir dumandada ina lubientscha da baghegiar. Ils implonts solars astgan mo vegnir installai, sch'els influenzeschan buc essezialmein ils baghetgs.

³ Implonts solars sin tetgs che valan tenor la legislaziun davart la planisaziun dil territori dalla Confederaziun buca sco adattai avunda¹ ed implonts solars ordeifer tetgs ston ademplir las prescripziuns da formaziun generalas dil dretg cantunal davart la planisaziun dil territori. Cunzun astgan els survargar in tetg plat mo per max. 70 cm e vegnir installai mo enteifer in anghel da 45° naven dalla grunda-tetg.

Art. 96 Classenas e plontas

¹ Classenas sco seivs, mirs e seivs vivas ston vegnir concepidas bein, ston s'integrar el maletg dil vitg e dalla cuntrada ed astgan buca periclitlar la segirtad dil traffic.

² Per classenas ein d'emplontar spezias da plontas conformas al liug. Igl ei scumandau d'emplontar e derasar neofitas invasivas² sco era neofitas potenzialmein invasivas.

³ Sche plontas ni classenas influenzeschan la segirtad publica, la segirtad dil traffic ni il maletg dil vitg e dalla cuntrada, sa l'autoritat da baghegiar ordinar d'allontanar ellas.

⁴ Material da seiv che vegn buca pli duvraus, en special era material ch'ei gia carschius en, sto vegnir allontanaus.

Art. 97 Midadas da terren, scarpas, mirs da sustegn e da trapartida

¹ Scavaments, emplenidas, scarpas, mirs da sustegn e mirs empleni si davostier ein da restrenscher agl indispensabel e ston s'integrar bein el contuorn. Per liung dallas fatschadas vala art. 20.

² Dil rest valan las prescripziuns dalla LPTGR.³

Art. 98 Reclamas e tablas d'informaziun⁴

¹ Sin terren privat ein installaziuns destinadas per l'autoreclama exteriura permesseas, aschilunsch ch'ellas s'integreschan bein el maletg dil liug, egl aspect dallas vias ed el maletg dalla cuntrada ed influenzeschan buca la segirtad dil traffic ed il beinstar dils habitonts.

1 Art. 32a Ordinaziun davart la planisaziun dil territori (OPT; CS 700.1)

2 Tenor l'Ordinaziun davart la libra emissiu egl ambient (OLEAmb), annexa 2

3 Cunzun art. 76 Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100) pertuccond distanzas ed art. 73 LPTGR pertuccond formaziun

4 El sector da vias cantunales drova ei per reclamas ina lubientscha digl uffeci da construcziun bassa dil Grischun (mira art. 24 Ovias).

² Sin terren privat ein installaziuns destinadas per reclama jastra exteriura buca permissas sin igl areal per la protecziun dil maletg dil liug, ella zona dil marcau vegl, ella zona dil vitg ed ella zona d'engrondiment dil vitg. Ordeifer questas zonas ein talas reclamas permissas mo els loghens che l'autorità da baghegiar ha marcau en in plan special. Persunas interessadas san prender envesta en quei plan e pretender dall'autorità da baghegiar che ulteriurs loghens vegnien nudai, sch'ellas cumprovan che las premissas circumscrettas en al. 1 e 2 ein ademplitadas.

³ Sin terren public ein installaziuns destinadas per reclama jastra exteriura permissas mo els loghens che l'autorità da baghegiar ha marcau en in plan special. Sin damonda da persunas interessadas sa l'autorità da baghegiar nudar ulteriurs loghens el plan.

⁴ Installaziuns da reclama vi dalla fatschada da baghetgs ein da montar ell'alzada d'entrada dalla fatschenta. Ellas astgan tonscher tochen max. sut la finiastra digl emprem plaun sura. En cass ch'ei dat pliras inscripziuns da reclama vi dad in baghetg, sa l'autorità da baghegiar pretender in'installaziun da reclama comunabla cun ina presentaziun uniforma. En cass da relaziuns particularas ni per divers specials (baghetgs publics, menaschis d'alloschament etc.) sa la vischnaunca sviar da quella regla.

⁵ Reclama da construcziun temporara sin plazzals astga vegnir installada mo durent la fasa da construcziun. En cass da projects da baghegiar pli gronds sa l'autorità da baghegiar prescriber d'installar ina tabla da reclama comunabla enstagl da singulas reclamas.

⁶ Reclamas da glisch moviblas, inscripziuns glischontas cun colurs ni glischs che semidan sco era installaziuns da reclama acustica ein en general scumandadas.

⁷ En connex cun occurrenzas ni en auters cass motivai sa l'autorità da baghegiar lubir installaziuns temporaras da reclama exteriura.

Art. 99 Illuminaziun exteriura

¹ Per installaziuns d'illuminaziun da baghetgs e stabiliments, incl. baghetgs e stabiliments historics drova ei ina lubientscha.

² Permissas ein mo installaziuns d'illuminaziun senza influenza sin il contuorn construì e natural.

³ Installaziuns drizzadas viers tschiel che adempleschan buc ina funcziun da segirtad ni d'illuminaziun per baghetgs (skybeamer, reflecturs da laser, reflecturs da reclama ni fontaunas da glisch artificialas semeglientas) ein scumandadas.

⁴ La suprastonza communal ei cumpetenta da relaschar in concept d'illuminaziun per parts dil territori communal. Tut las installaziuns d'illuminaziun ston s'adattar a quei concept.

Art. 100 Stabiliments tecnics

¹ Stabiliments tecnics sco antennas, ventilaziuns e pumpas da scaldar ein da posiziunar aschia ch'ellas disturban buc il maletg dil liug. Per implonts solars vala art. 95 e las determinaziuns dil dretg surordinau.

² En connex cun baghetgs novs e reconstrucziuns essenzialas enteifer la zona dil marcau vegl, la zona dil vitg e la zona d'engrondiment dil vitg sco era digl areal per la protecziun dil maletg dil liug sa l'autoritat da baghegiar prescriber stabiliments comunabels (p.ex. antennas comunablas) e definir il territori ch'ei obligaus da vegnir colligiaus.

³ Egl areal per la protecziun dil maletg dil liug (Art. 53), en connex cun baghetgs protegi, baghetgs protegi parzialmein e volumens da baghegiar ch'ei da mantener (art. 57) ein stabiliments tecnics veseivels per regla buca lubi.

⁴ Stabiliments tecnics san vegnir scumandai diltut, aschilunsch ch'ei existan grazia ad autras installaziuns tecnicas raschuneivlas pusseivladads equivalentas.

3. Traffic**Art. 101 Segirtad dil traffic**

¹ L'autoritat da baghegiar procura ch'ils stabiliments da traffic dalla vischnaunca incl. quels per il traffic buca motorisau san vegnir utilisai senza rescas extraordinarias, sch'ils utilisaders s'adatteschan all'aura e risguardan prighels d'unviern spezial.

² Stabiliments da traffic sco access e sortidas sin vias, sendas e piazzas astgan buca pericltar persunas che fan diever dils stabiliments da traffic. L'autoritat da baghegiar sa disponer d'adattar ni d'allontanar stabiliments prigulus a quen dil proprietari dil stabiliment.

Art. 102 Access e sortidas¹

¹ Hallas da parcar e garaschas cun ina sortida directa sin vias, sendas e piazzas publicas ston haver in avonplaz cun ina lunghezia da silmeins 5 m ed ina ladezia da silmeins 3 m. Sch'ellas surveschan a metter sut tetg vehichels ch'ei pli liungs che 5 m, ei igl avonplaz d'engrondir corrispundentamein.

² Rampas astgan haver ina pendenza maximala da 12%. Sch'ina rampa sesanfla sper ina via cun bia traffic, sto esser avon maun denter il cunfin dalla via e l'entschatta dalla pendenza in avonplaz cun ina pendenza da max. 5% ed ina lunghezia da silmeins 4m.

¹ Per stabiliments novs ni midadas vida stabiliments existents sper vias cantunales drova ei ina lubientscha digl uffeci da construcziun bassa dil Grischun (art. 52 LVias).

³ En cass da relaziuns specialas sa l'autorità da baghegiar lubir mesiras che divergeschan dallas mesiras numnadas, aschinavon che la segirtad dil traffic ei vinavon dada.

Art. 103 Parcadis obligatoris per vehichels a motor

¹ Tier reconstrucziuns, engrondiments e midadas digl intent che san haver per consequenza traffic supplementar sco era tier baghetgs novs (incl. reconstrucziuns suenter demoliziuns voluntaras) sto il proprietari dil terren procurar per avunda parcadis per vehichels a motor e surschar quels permanentamein allas persunas, allas qualas els surveschan.

² Da principi ei da metter a disposiziun per

- casas da habitar 1 plaz per habitaziun cun ina surfatscha principalmein utilisada da tochen 100m², per ina surfatscha pli gronda 2 plazs
- baghetg da biros 1 plaz per 60m² surfatscha principalmein utilisada
- baghetgs da mistregn 1 plaz per 60m² surfatscha principalmein utilisada
- locals da vendita cun ina surfatscha da tochen 2500m² silmeins 1 plaz
- pensiuns, hotels 1 plaz per 3 letgs da hosps
- ustrias 1 plaz per 5 plazs da seser (senza salas da magliar da hotels)

³ Per baghetgs cun treis ni dapli habitaziuns eis ei da construir 7 parcadis obligatoris (e parts da quels) mintgamaì in parcadi per hosps supplementar accessibel publicamein. Per quels parcadis per hosps astgan vegnir constituiti negins dretgs d'utilisaziun exclusivs.

⁴ Per surfatschas da vendita da sur 2'500m² e per ulteriurs baghetgs e stabiliments sco habitadis per vegls e casas da tgira fixescha l'autorità da baghegiar il diember da parcadis obligatoris. Sco directiva valan las normas dalla VSS.

⁵ Sch'ei vegn construìu dapli che 6 parcadis per ina casa ni in baghetg da biros, ston silmeins 2/3 dils parcadis sesanflar sut la tiara ni egl intern dil baghetg.

⁶ Ils parcadis ein da posiziunar aschia ch'els san vegnir duvrai independentamein in da l'auter. Sche dus ni plirs parcadis surveschan alla medema habitaziun ni al medem menaschi, san ins divergir da quella prescripziun.

⁷ En in plan da parcadis ch'ei d'inoltrar all'autorità da baghegiar sto vegnir determinau a tgei parts dil baghetg ch'ils parcadis obligatoris corrispundents surveschan. Parcadis obligatoris e las parts dil baghetg appartenentas astgan buca vegnir vendi independentamein in da l'auter. L'autorità da baghegiar fa annotar il plan da parcadis cun ils parcadis obligatoris ed ils parcadis per hosps el cudisch funsil.¹

¹ Sebasond sin art. 90 Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100)

⁸ Effectivs da plontas e curtins prezius sco era spazis impurtonts per il maletg dil liug sco cuorts internas, piazzas ni mirs e classenas astgan buca vegnir allontanai ni duvrai per parcadis.

⁹ Proprietaris da baghetgs e stabiliments existents san vegnir obligai posteriuramein da construir parcadis ni da separticipar ad in stabiliment communabel, aschilunsch che las relaziuns pretendan quei.

Art. 104 Execuziun en fuorma specifica e taxa da cumpensaziun

¹ L'obligaziun da construir parcadis ei da principi d'exequir en fuorma specifica sin il sulom.

² Tgi ch'ei per motivs objectivs buc el cass da construir parcadis sin la parcella da baghegiar, sto ademplir sia obligaziun sin in sulom ella vischinonza, sch'el sa garantir leu permanentamein ils dretgs per parcadis necessaris. Igl intent da quels parcadis ei d'annotar tenor art. 103 al. 7 el cudisch funsil.

³ Aschilunsch che l'execuziun en fuorma specifica tenor al. 1 ni 2 ei buca pusseivla resp. buca supportabla, ston ils patruns da construcziun pagar ina taxa da cumpensaziun unica. La taxa da cumpensaziun importa per parcadi muncont:

a) ella zona dil marcau vegl ed ella zona centrala frs. 2500.–

b) en tut las ulteriuras zonas frs. 2000.–

⁴ Quels imports corrispundan agl index da cuosts per casas da habitar da Turitg, stan da 101.0 puncts digl avrel 2015 (basa avrel 2010). Sch'igl index semida mintgamai per silmeins 5 puncts, crescha ni sesbassa la taxa da cumpensaziun corrispudentamein.

⁵ La taxa da cumpensaziun vegn messa a quen als patruns da construcziun cun la lubientscha da baghegiar. Ella ei da pagar avon ch'entscheiver a baghegiar.

⁶ Il recav dallas taxas ei da duvrar per construir e mantener parcadis publics. Cun pagar la taxa han ins negin dretg sin in'attribuziun fixa ni sin il diever gratuit d'in parcadi resp. sin taxas reducidas.

4. Provediment e dismessa

Art. 105 Auas piarsas

¹ Auas piarsas da baghetgs e da stabiliments ston vegnir tractadas e dismessas tenor las prescripziuns federalas e cantunalas davart la protecziun dallas auas sco era a norma dil plan general d'allontanament d'aua.

² Ils detagls vegnan fixai ella lescha communal da davart las auas piarsas.

Art. 106 Dismessa dil rumien e posts per rimnar il rumien

¹ Il rumien ei da dismetter tenor las prescripziuns federalas e cantunalas respectivas.

² En connex cun la realisaziun da casas da habitar resp. reconstrucziuns sa vegnir pretendiu tenor basegns il spazi necessari per in post da rimnar rumians ed ina via d'access sufficienta.

³ Cumposts ein da plazzar e gestiunar aschia che neginas emissziuns da friads nun-necessarias ni autras mulestas per tiarzs resultan e che la derasaziun da neofitas invasivas sa vegnir esclusa il meglier pusseivel.

5. Terren e spazi d'aria public e privat

Art. 107 Diever dil terren e spazi d'aria public

¹ In diever general augmentau dil terren public ni dallas auas publicas ei permess mo cun la lubientscha dall'autorità da baghegiar.

² In diever special dil terren public ni dallas auas publicas che surpassa il diever general augmentau, basegna ina concessiun dalla vischnaunca.

³ L'autorità da baghegiar sa lubir d'utilisar il spazi d'aria public per balcuns torts, per laupias ni per autras parts dil baghetg spustadas viers anora, sch'il diever dil terren public vegn buc engravegiaus, sche la segirtad dil traffic ei garantida e sche negins auters interess publicis s'opponan. Parts da baghetgs existents spustadas viers anora sco risalits, sochels, balcuns torts e grundas astgan vegnir isoladas posteriuramein, sche las relaziuns da traffic permettan.

⁴ Lubientschas per in diever general augmentau e per utilisaziuns specialas san vegnir colligadas cun l'obligaziun da pagar in'indemnisaziun. Ils detagls davart la fixaziun ed igl incassament reglescha la vischnaunca en ina lescha da taxas.

Art. 108 Diever dalla proprietad privata per intents publicis

La vischnaunca ed ils purtaders ch'ella ha incaricau ni concessiunau cun incumbensas da provediment e dismissa han il dretg da montar gratuitamein tablas sco signals da traffic, muossavias, signalisaziuns da sendas, segns da mesiraziun ed indicaziuns davart lingias industrialas ed indrezs tecnicos sco hidrants, indrezs per l'illuminaziun publica, scaffas da midada ed indrezs da mesiraziun sin sulom privat ni vida baghetgs privats. Giavischs giustificai dils proprietaris da terren vegnan risguardai commensuradamein.

VI. Dretg da baghegiar formal

Art. 109 Disposiziuns generalas

Per il dretg da baghegiar formal, en special per la procedura per la lubientscha da baghegiar, la profilaziun e la publicaziun officiala ein las determinaziuns cor-

rispundentas dalla legislaziun cantunala davart la planisaziun dil territori¹ decisivas.

Art. 110 Procedura per la lubientscha da baghegiar simplificada

¹ Ils projects da baghegiar che drovan tenor la legislaziun cantunala davart la planisaziun dil territori² negina lubientscha da baghegiar ein suttemessas alla procedura per la lubientscha da baghegiar simplificada.

² Las damondas ed ils documents per las damondas san vegnir inoltrai a moda pli semplia. Ei vegn desistiu dalla profilaziun, dall'exposiziun publica e dalla publicaziun. Ulteriuras disposiziuns digl uffeci da baghegiar ni dall'autoritat da baghegiar restan resalvadas.

Art. 111 Damonda da baghegiar e documents per la damonda da baghegiar

¹ Per tut ils baghetgs e stabiliments (projects da baghegiar) che drovan ina lubientscha da baghegiar sto vegnir inoltrau all'autoritat da baghegiar ina damonda sin in formular uffical en dus exemplars – en cass da damondas per baghetgs ordeifer la zona da baghegiar en tons exemplars sco il dretg surordinau prescrivea. En cass specials sa l'autoritat da bagheriar pretender l'inoltraziun d'ulteriurs exemplars.

² Alla damonda da baghegiar ei d'aschuntar tenor basegns:

1. in plan da situaziun ella scala 1:500 ni 1:1000 (copia dil cataster) che cuntegn: las lingias da cunfin, las numeras dallas parcelas, las surfatschas dil sulom, la surfatscha surbaghegiada, la lingia da fatschada projectada (CIAC 3.3), la situaziun dils baghetgs vischinonts, ils access, ils plazs da parcar, las lingias da baghegiar, las distanzas dil cunfin e dils baghetgs, ils puncts d'altezia da referiment garanti;
2. per engrondiments, reconstrucziuns ni renovaziuns exteriuras: ina documentaziun fotografica dil baghetg existent;
3. in plan da situaziun cun las colligaziuns per l'aua, la canalisaziun, la forza electrica ed il telefon;
4. ils plans horizontals da tut las alzadas ella scala 1:100 cun las indicaziuns completas davart las dimensiuns exteriuras e la grossezia dallas preits exteriuras ed interiuras, tut las surfatschas dallas finiastras, tut las mesiras relevontas tenor CIAC; la lingia da fatschada projectada (CIAC 3.3) el plan horizontal digl'emprem plaun entir (CIAC 6.1); igl intent dallas stanzas;
5. plans dalla fatschada (vestas) (CIAC 3.1) ed ils tagls ella scala 1:100 cun las indicaziuns completas davart las mesiras d'altezia decisivas tenor CIAC, cun

¹ Art. 85 ss. Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100) ed art. 40 ss. Ordinaziun davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (OPTGR; DG 801.110)

² Art. 40 OPTGR

la configuraziun dil terren decisiv e dil terren niev ella lingiada dalla lingia da fatschada projectada tochen al cunfin sco era cun las altezias dallas vias, cun l'indicaziun dallas lunghezas, surfatschas ed altezias da scavaments, da baghetgs sut il nivel dil terren che vargan ora sco era da construcziuns sin tetg. (Sch'il terren decisiv divergescha excepziunalmein dalla configuraziun naturala ni existentia, basegna quei il consentiment precedent dall'autorità da baghegiar.);

6. ina calculaziun detagliada dalla cefra d'utilisaziun ch'ei d'applicar, e quei cun ina presentaziun dallas componentas dallas surfatschas d'alzadas tenor SIA 416 e dils elements ch'ei mintgamai decisivs per la cefra d'utilisaziun ed ina calculaziun dil diember da parcadis;
7. ils plans da project dallas lavurs da contuorn cun ina presentaziun da midadas dil terren, da mirs da sustegn, da classenas, dalla segirada da scavaments, da plazs da parcar, da plontaziuns etc.;
8. la descripziun dil baghetg cun indicaziuns davart intent, realisaziun dalla construcziun, material, color etc.;
9. l'indicaziun dils cuosts da baghegiar approximativs; la calculaziun cubica tenor la norma SIA 416;
10. ils documents per ils stabiliments dalla protecziun civila tenor las prescripziuns federalas e cantunalas;
11. ils documents per ils stabiliments ch'ei suttemess all'obligaziun da duman- dar ina lubientscha dalla polizia da fiug;
12. per baghetgs e stabiliments sper vias cantunalas: las lubientschas necessari- as tenor las prescripziuns cantunalas;
13. la cumprova d'energia ed igl attest sin ils formulars ufficials; per baghetgs protegi e baghetgs prezios valan disposiziuns specialas arisguard il mussa- ment d'energia;
14. la cumprova arisguard l'isolaziun encunter la canera tenor las prescripziuns federalas;
15. per baghetgs ella zona da prighel: la decisiun dall'examinaziun preliminar- a dall'assicuranza da baghetgs;
16. per colligaziuns d'ava e d'avas piarsas: indicaziuns davart il basegns d'ava, il diameter dils bischels, il material dils bischels e la pendenza dils conducts da colligaziun;
17. ils plans detagliai dallas sereneras (sereneras individualas) resp. dils stabili- ments necessari per il tractament preliminar dallas avas piarsas e las indica- ziuns davart la dimensiun dils stabiliments;

18. per projects da baghegiar, incl. stabiliments temporars sco installaziuns da plazzals, che impestan l'aria: la declaraziun dallas immissiuns tenor las prescripziuns federalas;
19. per projects da baghegiar per la tratga agricola d'animals da nez: la calculaziun dalla distanza minimala tenor il rapport dil FAT e la cumprova che la distanza minimala visavi baghetgs vischinonts e zonas habitadas vegni observada;
20. per projects da baghegiar, incl. stabiliments temporars sco installaziuns da plazzals, cun immissiuns che impestan considerablamein l'aria: la prognosa dallas immissiuns tenor las prescripziuns federalas (sin damonda dall'autorità da baghegiar);
21. per projects da baghegiar che caschunan radiaziuns nunionisontas: il fegl cun las datas dil liug e las indicaziuns tenor las prescripziuns federalas;
22. per projects da baghegiar, incl. stabiliments temporars sco installaziuns da plazzals, cun atgnas fontaunas da canera: ils documents tenor las prescripziuns federalas (prognosa da canera sin damonda dall'autorità da baghegiar);
23. per projects da baghegiar en territoris sutapposts a canera tenor las prescripziuns federalas;
24. ils documents per lubientschas d'excavaziuns e sondaziuns, da sbassar l'ava sutterrana e da tschaffar aua sutterrana, sco era da pumpas da calira per utilizar la calira dall'ava ni dil terren tenor las directivas dil post cantunal specialisau per la protecziun dallas auas;
25. indicaziuns davart il tip ed il quantum dil rumien che resulta durant la realisaziun dil project da construcziun ed indicaziuns davart la dismessa da quel sin in formular special (declaranza d'allontanament digl uffeci per la natira ed igl ambient);
26. per stabilliments da dismetter rumians (p.ex. deponias, indrezs da rimnar e tractar rumians da tut gener, deponias transitorias, indrezs da cumpostar naven d'ina capacitat da 100 tonnas per onn, arderas da rumien): indicaziuns e documents tenor las prescripziuns federalas;
27. sin in formular special: la conferma che las mesiras necessarias per la protecziun encunter radon ein vegnidas pridas;
28. indicaziuns e cunvegns davart eventuals dretgs da construir pli damaneivel e dretgs da baghegiar al cunfin e dretgs semegliants sco era davart in eventual diever permanent ni temporar da suloms jasters, publics ni privats el senn d'art. 100 e 102, aschuntond extracts dil cudisch funsil ch'ei eventualmein avon maun (inscripziuns, prenatalaziuns, remarcas);
29. eventualas indicaziuns davart objects protegi tenor la LPNP.

³ L'autorità da baghegiar sa desister da singuls documents da planisaziun ni pretender ulteriurs, aschilunsch che quei ei necessari per giudicar il project da baghegiar. Ella sa pretender ina visualisaziun, sche quella gida da giudicar il project.

⁴ Il plan d'installaziun dil plazzal sa era vegnir inoltraus pli tard. Igl ei buca lubiu d'entscheiver a baghegiar avon ch'el ei vegnius lubius.

⁵ Tier projects da baghegiar ch'ei'n suttamess alla procedura d'annunzia simplifica da vegn la damonda da baghegiar inoltrada en ina versiun pli semplia e mo cun ils documents ch'ei'n necessariis per capir il project.

⁶ Ils documents dalla damonda da baghegiar ston vegnir suttascrats dil proprietari dil terren, dils patruns da construcziun e digl autur dil project.

⁷ Tier midadas da baghetgs e stabiliments existents ni da plans approvai ston ils plans mussar il stan dallas parts dil baghetg respectivas avon e sunter las midadas (existent: grisch/ner; niev: tgietschen; demoliziun: mellen).

⁸ Sunter che las lavurs da baghegiar ein terminadas, sto vegnir consignada voluntarmein all'autorità da baghegiar ina documentaziun dall'ovra exequida (plans d'execuziun). Per projects da baghegiar cun la lubientscha d'EOZ basegna ei dus exemplars.

Art. 112 Revers

¹ En cass che baghetgs e stabiliments che corrispundan buc alla reglamentaziun legala vegnan lubi excepziunalmein per in temps limitau, sa la lubientscha vegnir colligiada cun l'obligaziun da far ina cunvegna, ella quala il proprietari da terren pertuccau s'oblighescha da restabilir il stan legal enteifer in termin adequat, sche l'autorità da baghegiar pretenda quei (revers).

² L'autorità da baghegiar fa annotar ils revers el cudisch funsil sin quen dils patruns da construcziun.

Art. 113 Cuosts da procedura

¹ Ils cuosts da procedura vegnan incassai a norma dalla legislaziun cantunala davart la planisaziun dil territori. ¹

² Ils detagls davart la fixaziun ed igl incassament dallas tariffas reglescha la vischnaunca en in'ordinaziun separata.

¹ Art. 96 Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100)

VII. Disposiziuns transitorias, executivas e finalas

Art. 114 Execuziun

¹ La suprastanza communal sa relaschar ordinaziuns precisontas resp. supplementaras en connex cun las singulas disposiziuns. En cass da basegns sa l'autorità da baghegiar era relaschar agids d'execuziun sco fevls d'informaziun ni directivas per la concepziun da projects da baghegiar cunzun per la formaziun ed integraziun, la higiena da habitar, la segirtad ed il manteniment.

² La suprastanza communal sa

- delegar la responsabladad dalla vischnaunca per lubientschas dalla polizia da fiug cun in contract da dretg public all'assicuranza d'edificis;¹
- delegar la responsabladad per lubientschas da baghegiar tenor art. 110 al. 1 (projects da baghegiar che drovan negina lubientscha da baghegiar tenor la legislaziun cantunala davart la planisaziun dil territori) cun ina disposiziun ad in post d'administraziun ch'ella definescha.

Art. 115 Protecziun giuridica

La protecziun giuridica ei garantida a norma dalla legislaziun federala² e cantunala³ davart la planisaziun dil territori.

Art. 116 Disposiziuns transitorias (art. 15 al. 2 ed art. 21 LPT, art. 9 LAS)

¹ Cun il decret dils 12 da fevrer 2018 ha la vischnaunca relaschau ina zona da planisaziun cun igl intent da realisar igl art. 15 al. 2 LPT e las directivas corrispundentas el plan directiv cantunal. Quellas directivas ed ulteriuras directivas dalla revisiun dalla LPT igl onn 2012 vegnan realisadas en ina secunda fasa da planisaziun suenter terminaziun dalla revisiun dalla planisaziun locala presenta che reunisca las planisaziuns localas dallas anteriuras vischnauncas da Castrisch, Duin, Gliion, Ladir, Luven, Pigniu, Pitasch, Riein, Rueun, Ruschein, Schnaus, Sevgein e Siat e suenter l'elavuraziun dallas basas necessarias. La revisiun locala presenta survegn consequentamein negina cuntinuitad dil plan arisguard la dimensiun dallas zonas da baghegiar, la densificaziun ed eventualas regulaziuns concernent la taxa da plivalur.

² Avon mintga midada dalla zona da planisaziun tenor al. 1 ei igl uffeci per il svilup dil territori dil Grischun da consultar.

1 Art. 8 Lescha davart la protecziun preventiva encunter incendis ed ils fatgs da pumpiers el cantun Grischun (Lescha cantunala davart la protecziun encunter incendis; DG 840.100)

2 Art. 33 s. Lescha federala davart la planisaziun dil territori (LPT; CS 700)

3 Art. 100 ss. Lescha davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (LPTGR; DG 801.100) en cumbinaziun cun art. 49 ss. Lescha davart la giurisdicziun administrativa (LGA; DG 370.100)

³ Medemamein ella secunda fasa da planisaziun succeda la determinaziun dils baghetgs characteristics per il maletg dil liug tenor art. 9 LAS e la cumplettaziun corrispundenta dalla lescha da baghegiar. La vischnaunca resalva plinavon da cumpletter il plan general da formaziun cun ulteriurs objects da formaziun tenor art. 57 lescha da baghegiar. La revisiun dalla planisaziun locala presenta survegn en quei grau medemamein negina cuntinuitad dil plan.

⁴ Negina cuntinuitad dil plan survegnan la finala las zonas per baghetgs e stabiliments publics confirmadas ella revisiun dalla planisaziun locala presenta (conform als plans da zonas vegls), perquei che differents baghetgs e stabiliments realisai en quellas zonas vegnan sin fundament dalla fusiun buca pli duvrai per intents publics, senza che lur diever futur seigi enconuschents oz. La vischnaunca seresalva da midar las zonas corrispundentas per baghetgs e stabiliments publics mintgamai cun orientaziun ad in project concret.

Art. 117 Midada dil dretg vertent

¹ La lescha d'organisaziun vegn (sebasond sin art. 32 al. 2 constituziun communal) midada sco suonda (**midadas stampadas grass**):

Art. 18 Incumbensas (suprastonza communal)

Las incumbensas dalla suprastonza communal sedrezzan tenor art. 40 dalla constituziun communal. Leutier s'audan en emprema lingia las suandontas incumbensas cun cumpetenzas da decider:

- a. relaschar ordinaziuns, aschinavon ch'il parlament communal ei buca cumpetents;
- b. fixar las finamiras da legislatura;
- c. planisar las finanzas;
- d. planisar las piazzas;
- e. directivas pertuccont la comunicaziun interna ed externa;
- f. investiziuns ella limita dil preventiv;
- g. che la suprastonza communal decida sco autoritad da baghegiar (art. 8 lescha da baghegiar; art. 48 al. 4 constituziun communal), sa ella - auter ch'egl uorden da cumpetenzas usitau - era fixar el rom dalla decisiun da baghegiar e dalla decisiun da protesta las taxas e taglias en quei connex (taxas da colligiazion, taxas per la lubientscha da baghegiar, taxas da cumpensaziun, etc.). Per in'eventuala taxaziun definitiva posteriura vala egl avegnir puspei igl uorden da cumpetenzas usitau.**
- h. (aboliu)**
- i. (aboliu)**

Art. 27 Incumbensas (direcziun)

¹ Las incumbensas dalla direcziun sedrezzan tenor art. 48 dalla constituziun communal. Leutier s'audan oravontut las suandontas incumbensas cun cumpetenzas da decider:

- a. relaschar reglaments e directivas ch'ein necessarias per ademplir las incumbensas;
- b. engaschar ils collaboraturas dalla vischnaunca excepiv ils commembers dalla direcziun;
- c. exequir la communicaziun interna ed externa;
- d. damondas da contribuziuns el rom dil preventiv;
- e. surdar lavur el rom dil preventiv;
- f. decisiums **en sia funcziun sco autoritad da baghegiar**;
- g. decider damondas per lubientschas d'ustria sebasond sin la lescha d'ustria cantunala e communal, sco era lubientschas per ustrias da fiasta;
- h. conceder lubientschas per duvrar localitads publicas, per utilizar provisoricamein terren public per eveniments da pintga muntada sco era per fiugs artificials.

² Igl artechel 19 dalla lescha da polizia (sebasond sin art. 32 al. 2 constituziun communal) vegn reformulus suandontamein:

Art. 19 Campar, **postar rulottas ed autos-rulotta**

¹ Igl ei scumandau da postar permanentamein rulottas ed autos-rulotta vits sco era da campar ordeifer la zona da baghegiar ed en general sin terren public. Excepidas ein las zonas destinadas per campar.

² L'autoritad da baghegiar sa lubir excepziuns per rulottas ed autos-rulotta e per camps da tendas organisai en loghens ch'ella define-scha.

Art. 118 Entrada en vigor ed aboliziun dil dretg actual

¹ Quella lescha da baghegiar va en vigor sunter che la vischnaunca e la regenza han approbau ella.

² Las disposiziuns da quella lescha ein applicablas per tut las damondas da baghegiar e planisaziuns ch'ein aunc buca lubidas ni approbadas il mument che quella lescha da baghegiar entra en vigor.

³ Cun l'entrada en vigor dalla lescha ein tut las prescripziuns communalas che cun-terfan ad ella abolidas, en special las leschas da baghegiar dallas anteriuras

vischnaucas da Castrisch, Duin, Ladir, Luven, Pigniu, Pitasch, Riein, Rueun, Ruschein, Schnaus, Sevgein e Siat sco era dil marcau da Glion.

⁴Las prescripziuns specialas da baghegiar per il quartier dil spital (CR nr. 843 dils 26-09-2017) restan en vigur.

Concludiu dalla votaziun all'urna dils 9 da fevrer 2020

La presidenta communal:

Il canzlist communal:

Approbada dalla regenza tenor il conclus dil(s) _____

(nr. protocol _____)

El num dalla regenza:

Il president dalla regenza:

Il directur dalla canzlia:
